

fideltio

2021/4 KÜLÖNSZÁM
ingyenes

NFI

NEMZETI
FILMINTÉZET
MAGYARORSZÁG

URÁNIA NEMZETI FILMSZÍNHÁZ
SZENT ISTVÁN TÉR
BUDAPESTI FRANCIA INTÉZET
LUDWIG MŰZEUM | TOLDI MOZI

Budapesti Klasszikus Film Maraton

nemzetközi filmfesztivál

2021. SZEPTEMBER 21-26.

**TÖRŐCSIK
MARI**

**JANKOVICS
MARCELL**

**JANCSÓ
MIKLÓS
100**

**ZSIGMOND
VILMOS**

**MAGYAROK
HOLLYWOODBAN**

**EURÓPAI
ARCHÍVUMOK
KINCSEI**

www.filmmaraton.hu

Az esemény kiemelt támogatója:

Egy jó magyar filmet keresel?

Nekünk megvan.

KÁEL Csaba

a mozgóképipar fejlesztéséért felelős kormánybiztos, a Nemzeti Filmintézet igazgatóságának elnöke / Government Commissioner for the Development of the Hungarian Film Industry, chairman of the National Film Institute

Kedves
Filmbarátok!

Dear Friends
of Film,

A magyar film születésének 120. jubileuma meghatározza a Nemzeti Filmintézet teljes idei évét. A különleges évforduló inspirálta a Ludwig Múzeumban létrehozott, *Nagylátószög - 120 éves a magyar film* című történelmi kiállításunkat, és ennek égisze alatt szervezzük az idei Budapesti Klasszikus Film Maratont is. A világhírvány okozta bezártság után kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a filmrajongók újra nagyvárosban és közösségekben élhessék át a mozizás élményét. Budapest legnagyobb nemzetközi filmfesztiválja öt helyszínen várja az érdeklődőket, többek között a város egyik legszebb terén, a Bazilika előtt, ahol ingyenes szabadtéri vetítésekre ülhetnek be a nézők. Az elmúlt 120 év kiemelkedő magyar alkotásai mellett komoly nemzetközi kitekintést is adunk a legjobb klasszikus filmekre. Az idei maratonton több mint negyven európai filmarchívum mozgóképeit vetítjük, így mindenki megtalálhatja a számára legkedvesebbeket.

The 120th jubilee of the birth of Hungarian film defines this entire year of the National Film Institute. The special anniversary inspired the historical exhibition *Wide Angle - 120 Years of Hungarian Cinema in Ludwig Museum*, and we are also organizing this year's *Budapest Classics Film Marathon* under the umbrella of this landmark event. In the wake of the closures caused by the global pandemic, we consider it vitally important for film fans to once again be able to enjoy the experience of cinema together, on the big screen. Budapest's biggest international film festival is organized at five venues including one of the most attractive squares in the city, in front of the Basilica, where there are free open-air screenings. Besides brilliant Hungarian films from the past 120 years, we will also be showing some of the finest international classics. This year's Marathon features screenings of motion pictures picked from over 40 European film archives. Thus everyone is sure to find their own favourites.

Havi előfizetéssel vagy filmenkénti kölcsönzéssel.
Az új magyar filmélmény.

FILMIO

filmio.hu

fotó: NFI / Déri Miklós

RÁDULY György

Nemzeti Filmintézet –
Filmarchívum / National
Film Institute – Film Archive
Igazgató / Director

**Kedves filmszerető
közönség!**

Az idei év különleges, hiszen alkalmunk nyílik több, a magyar film története szempontjából fontos évforduló megünneplésére. 125 évvel ezelőtt készítették az első filmfelvételeket Magyarországon a Lumière testvérek operatőrei, 120 évvel ezelőtt mutatták be az első megrendezett magyar filmalkotást, és 90 évvel ezelőtt született meg a magyar hangosfilm, amelynek első sikere, a *Hyppolit, a lakáj* 90 év elteltével is óriási népszerűségnek örvend. 2017-ben, amikor elindítottuk a Budapesti Klasszikus Film Maratont, arra vállalkoztunk, hogy nagyvásznon mutatjuk be a magyar filmtörténetet, a magyar filmeseknek a világ filmtörténetére gyakorolt hatását és az egyetemes filmtörténet nagy klasszikusait. Ehhez segítségül hívtuk a nemzetközi filmarchívumok munkatársainak népes családját, akik azóta is töretlenül küldik a maraton programjába a restaurált filmkincseket. Idén is izgalmas időutazásra hívjuk a film szerelmeseit a némafilmektől az elmúlt évtizedekig, tisztelegve a nagy alkotók tehetsége előtt.

Dear Film Lovers,

This year is very special because we have the opportunity to celebrate several anniversaries that are important from the aspect of the history of Hungarian film. Cameramen of the Lumière brothers shot the first footage in Hungary 125 years ago, the first directed Hungarian film debuted 120 years ago, and 90 years ago Hungarian sound film was born, the first triumph of which, Hyppolit, a lakáj (Hyppolit, the Butler), remains enormously popular even after the passage of nine decades. In 2017, when we launched the Budapest Classics Film Marathon, we undertook to showcase Hungarian film history, the impact of Hungarian filmmakers on global film history, and the great classics of universal film history on the big screen. To achieve this goal, we called on the family of international film archives, which since then have continuously sent their restored precious films to the Film Marathon. This year, we are once again inviting all lovers of cinema on an exciting journey through time from the era of silent films to recent decades, thus paying tribute to the talent of great filmmakers and artists.

NYITÓGÁLA - 125 ÉVES A FILM

Opening gala - 125 years of film

A Film Maraton nyitóestje az idén 125 éves filmművészetet és a 120 éves magyar filmet ünnepli. A Lumière-filmekből összeállított válogatásban soha nem látott minőségben mutatjuk be az első, Magyarországon készített filmfelvételeket, és levetítjük az első, megrendezett jeleneteket tartalmazó magyar film, *A táncz* születéséről készített animációs dokumentumfilmét. A gála nagyjelmje a némafilmkorszak egyik csúcsteljesítménye, Korda Sándor 1918-ban készült *Az aranyember*-adaptációja újonnan írt, díjnyertes filmzenével kísérvé.

*The opening evening of Film Marathon celebrates 125 years of cinema and the 120th anniversary of Hungarian film. In the compilation of Lumière movies, we present the first film footage taken in Hungary to a restored quality standard that has never been seen before, and we screen an animation documentary made for the birthday of the first Hungarian film containing directed scenes, *A táncz* (The Dance). The major feature of the gala is one of the highpoints of the silent movie era, Sándor Korda's adaptation of *Az aranyember* (1918), with recently composed, prize-winning film music accompaniment.*

SZABADTÉRI VETÍTÉSEK

Open-air screenings

Idén ismét miénk a tér! A Bazilika előtt ebben az évben is ingyenes szabadtéri vetítések várnak mindenkit. Látható lesz itt a *János vitéz*, a *Szegénylegények*, *Az óceánjáró zongorista legendája*, sőt még a *Harmadik típusú találkozások* űrhajója is leszáll a Szent István térre.

*We're going al fresco again this year! All are welcome to attend free-of-charge open-air screenings in the square in front of Budapest's Basilica. The programme includes *János vitéz* (Johnny Corncob), *Szegénylegények* (The Round-Up), *The Legend of 1900*, while the *UFO from Close Encounters of the Third Kind* touches down in Szent István Square.*

FILMKONCERTEK

Cineconcerts

Filmvetítések élő zenei kísérettel. A két művészet találkozása ebben a formában egyszeri és különleges élményt nyújt a nézőnek. Aki még nem vett részt ilyenben, ne hagyja ki, aki már volt, biztosan visszatér majd.

Film screenings with live music accompaniment. The meeting of these two arts in this form provides viewers with a unique and unforgettable experience. Anyone who has never taken part in such an event should not miss this chance, and for those who have, we're sure they'll return!

09.22. 20.00 Francia Intézet

A kilátóterasz / *La jetée* / *The Pier*

Zene / music: Chapelier Fou és

Maxime Tisserand

Kísérfilm: Marseille régi kikötője
Marseille Vieux Port

Zene / music: Chapelier Fou és a Liszt

Ferenc Zeneművészeti Egyetem diákjai

/ students of the Liszt Ferenc Academy of Music

09.24. 18.30 Francia Intézet

Anda Géza - zongoraművész,

karmester, pedagógus

Géza Anda, Pianist - *Dirigent - Pädagoge*

Géza Anda, Pianist - Conductor - Educator

Zene / music: Várjon Dénes zongora / piano

09.24. 19.30 Toldi Mozi - Nagyterem

Rabmadár / *Achtung - Kriminalpolizei!*

Prisoner Number Seven

Zene / music: Mekis Péter

09.26. 17.30 Francia Intézet

Motorral a felhők fölött

Mit dem Motorrad über die Wolken

A Motorcycle Trip Among the Clouds

Zene / music: Elaine Loebenstein zongora

piano

Töröcsik Mari

Jankovics Marcell

Tóth János

Bertrand Tavernier

Hommage

A fesztivál *Hommage* válogatása minden évben olyan alkotók előtt tisztel meg, akik nemrég hagytak itt bennünket. Töröcsik Mari idén tavasszal távozott az élők sorából, de megmaradt számunkra csodálatos személyiségének emléke és azon filmjeinek hosszú sora, amelyekben újra és újra megcsodálhatjuk magával ragadó tehetségét. Jankovics Marcell varázslatos animációs filmjei minden felnövekvő generációnak örömet okoznak majd korosztálytól függetlenül, és iránytűként vezetik őket a mindent körülvevő mozgóképes dzsungelben. Tóth János kinematográfus életműve pedig, határtalan kísérletező kedvének köszönhetően, mindig tartogat újabb felfedeznivalót. Munkásságából az Oscar-díjra jelölt *Macskajáték* mellett saját filmjeit és Huszárik Zoltánnal készített rövidfilmjeit is műsorra tűzi fesztiválunk. Megemlékezünk továbbá a nemzetközi filmélet idén elhunyt, kiemelkedő személyiségéről, Bertrand Tavernier-ről is, akinek személyében az alkotó művész és a filmtörténet nagy tudású rajongója találkozott, és aki a magyar film-művészet ismerője és védelmezője is volt.

Each year, the festival's Hommage section pays tribute to artists who died recently. Mari Töröcsik passed away this spring, but she has left us with the memory of her wonderful personality and a long list of her films in which we can marvel at her captivating talent time and time again. The enchanting animation films of Marcell Jankovics have given pleasure to succeeding generations irrespective of age and, like a compass, guide them through the all-surrounding motion picture jungle. Thanks to his boundless enthusiasm for experimentation, the cinematographic oeuvre of János Tóth always holds out the promise of discovering something new. Our festival includes the Oscar-nominated Macskajáték (Catsplay) and his other films, plus the short films he made together with Zoltán Huszárik. Furthermore, we remember an outstanding personality of international cinema who died this year, Bertrand Tavernier, in whose person the creative artist and the knowledgeable enthusiast of film history combined, and who was familiar with Hungarian film as well as being its champion.

TÖRÖCSIK MARI

Szerelmem, Elektra / *Electra, My Love*

09.24. 17.00 Uránia

Holdudvar / *Binding Sentiments*

09.25. 19.00 Uránia

Édes Anna / *Anna*

09.21. 16.30 Toldi Mozi – Kisterem

Kölyök / *Our Kid*

09.24. 15.30 Toldi Mozi – Kisterem

Déryné, hol van? / *Mrs. Déry, Where Are You?*

09.26. 16.30 Toldi Mozi – Kisterem

Női kezekben / *In Female Hands*

09.26. 16.30 Toldi Mozi – Kisterem

JANKOVICS MARCELL

János vitéz / *Johnny Corncob*

09.24. 19.30 Szabadtéri vetítés

– Szent István tér

Küzdők / *Fight*

09.24. 19.30 Szabadtéri vetítés

– Szent István tér

Ének a csodaszarvasról / *Song of the Miraculous Hind*

09.25. 16.30 Uránia

TÓTH JÁNOS

Macskajáték / *Cat's Play*

09.21. 18.30 Toldi Mozi – Kisterem

Kedd / *Tuesday*

09.23. 20.45 Toldi Mozi – Kisterem

Igézet / *Fascination*

09.23. 20.45 Toldi Mozi – Kisterem

Testamentum / *Testament*

09.23. 20.45 Toldi Mozi – Kisterem

Babfilm / *Scenes with Beans*

09.23. 20.45 Toldi Mozi – Kisterem

Study, Study No.2

09.23. 17.00 Toldi Mozi – Kisterem

Mozikép / *Motion Picture*

09.23. 19.00 Toldi Mozi – Kisterem

Örök mozi / *Eternal Movie*

09.23. 17.00 Toldi Mozi – Kisterem

Elégia / *Elegy*

09.22. 17.00 Toldi Mozi – Nagyterem

Capriccio – 09.22. 17.00 Toldi Mozi – Nagyterem

BERTRAND TAVERNIER

Nagytakarítás / *Clean Slate*

09.26. 19.30 Francia Intézet

Halál egyenes adásban / *Death Watch*

09.25. 19.30 Francia Intézet

Halas & Batchelor

FÓKUSZBAN

In Focus

Jancsó Miklós

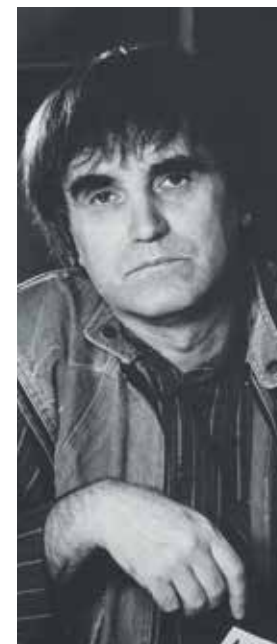
Huszár Zoltán

Mészáros Márta

Moholy-Nagy László

Reisenbüchler Sándor

A Film Maraton idei programjának fókuszában három, kerek évfordulót ünneplő rendező, Mészáros Márta, Jancsó Miklós és Huszár Zoltán; két animációs alkotó, Reisenbüchler Sándor és Halász János (John Halas); valamint a nehezen besorolható avantgárd egyéniség, Moholy-Nagy László áll. Mindannyian markáns hangú, erős egyéni látásmóddal rendelkező művészek, akiknek filmjei a magyar, sőt az egyetemes filmtörténet klasszikusaivá váltak. A válogatás az életművek sokszínűségére helyezi a hangsúlyt, amelyben a folytonosság és a változás is felfedezhető. A vetítési programot alkotók és filmtörténészek bevezetői, valamint könyvbemutató is kíséri.

This year's Film Marathon programme focuses on three directors celebrating milestone anniversaries, Márta Mészáros, Miklós Jancsó and Zoltán Huszár; two masters of animation, Sándor Reisenbüchler and János Halász (John Halas); and László Moholy-Nagy, an avant-garde personality who is hard to categorize. All are artists with strong voices and determined visions; their movies have become classics of Hungarian, indeed universal film history. The pick stresses the diversity of their oeuvres, in which one can discover both continuity and change. The screening programme has introductions by artists and film historians as well as a book presentation.

JANCÓS MIKLÓS 100

Szegénylegények / The Round-Up

09.22. 19.30 Szabadtéri vetítés

– Szent István tér

A hajnal / Dawn

09.26. 13.00 Francia Intézet

A zsarnok szíve, avagy Boccaccio Magyarországon / The Tyrant's Heart

09.21. 20.30 Toldi Mozi – Kisterem

Sirokkó / Winter Wind

09.25. 18.00 Francia Intézet

Tanulmány (Sirokkó werkfilm)

Study (Winter Wind Werk)

09.25. 16.30 Francia Intézet

Csend és kiáltás / Silence and Cry

09.23. 15.30 Toldi Mozi – Kisterem

Isten hátrafelé megy / God Walks Backwards

09.23. 18.00 Toldi Mozi – Nagyterem

Oldás és kötés / Cantata

09.21. 17.45 Toldi Mozi – Nagyterem

Szerelmem, Elektra / Electra, My Love

09.24. 17.00 Uránia

HUSZÁRIK ZOLTÁN 90

Játék / Play

Groteszk / Grotesque

Elégia / Elegy

Capriccio

Amerigo Tot

A piacere

Tisztelet az öregasszonyoknak

Homage to Old Ladies

09.22. 17.00 Toldi Mozi – Nagyterem

MÉSZÁROS MÁRTA 90

Holdudvar / Binding Sentiments

09.25. 19.00 Uránia

Eltávozott nap / The Girl

09.25. 16.15 Toldi Mozi – Nagyterem

Szép lányok, ne sírjatok

Don't Cry, Pretty Girls!

09.21. 16.00 Toldi Mozi – Nagyterem

MOHOLY-NAGY LÁSZLÓ 125

Marseille régi kikötője / Marseille Vieux Port

Fényjáték – Fekete-fehér-szürke /

Lightplay: Black/White/Gray

Nagyvárosi cigányok / Big City Gypsies

Hangzó ABC / ABC in Sound

A rákok élete / Lobsters

Moholy-Nagy emlékezete

A Memory of Moholy-Nagy

09.25. 15.00 Uránia

REISENBÜCHLER SÁNDOR

Az 1812-es év / The Year of 1812 (War and Peace)

Amikor én még kisser voltam

When I Was A Little Kid

Békéltető expedíció a Mars bolygóra

A Peacemaking Expedition

Boldog világvége / Merry Apocalypse

Ecotópia / Ecotopia

Gépmadár-avatás / The inauguration

of a mechanical bird in 2895, in New York City

Isten veled, kis sziget

Farewell Little Island

A Nap és a Hold elrablása / The

Kidnapping of the Sun and the Moon

Zöld intelmek minden napra

Green Warnings For Every Day

09.26. 16.45 Toldi Mozi – Nagyterem

HALAS & BATCHELOR

Állatfarm / Animal Farm

09.22. 17.30 Uránia

A mozi története / The History of Cinema

09.22. 17.30 Uránia

Halas és Batchelor animált világa / The

Animated World of Halas and Batchelor

09.25. 16.30 Toldi Mozi – Nagyterem

Dilemma

09.25. 16.30 Toldi Mozi – Nagyterem

Muzsikus / Music Man

09.25. 16.30 Toldi Mozi – Nagyterem

MAGYAROK HOLLYWOODBAN

Hungarians in Hollywood

A film a 20. század elején még friss találmány volt, de növekvő népszerűsége már megmutatta a jelentőségét. Az Egyesült Államok gazdasági és kulturális környezete inspirálóan hatott az új iparra, amely egyre több kreatív ember közreműködését igényelte. Hollywoodban rengeteg magyar próbált szerencsét, akik közül sokan komoly karriert futottak be. A legenda szerint az egyik stúdióban ez a felirat fogadta az álláskeresőket: „Nem elég magyarnak lenni, tehetségesnek is kell lenned.” A válogatás a magyar Hollywood gazdag örökségéből szemezget, bemutatva a Trauner Sándor (Alexandre Trauner) díszlettervező közreműködésével létrejött *Legénylakás*t, a László Miklós műve alapján készült *Saroküzlet*t, a Lengyel Menyhért darabjából forgatott *Lenni vagy nem lenni*t és az idén 120 éves producerlegenda, Joe Pasternak *Örök Éva* című vígjátékát. A Lugosi Béla által megformált Drakulát és Kertész Mihály első számú klasszikusát, a *Casablancát* pedig nem lehet elégszer látni.

*In the early 20th century, film was still reckoned as a novelty invention but its significance was already apparent in its ever-increasing popularity. The economic and cultural environment of the United States had a particularly inspirational effect on the new industry, which demanded ever more creative people. Many Hungarians tried their luck in Hollywood, some of whom went on to pursue trailblazing careers. The legend is that jobseekers at one of the Hollywood studios came across the following sign: "It is not enough to be Hungarian, one must also have talent." The selection draws on the rich heritage of Hungarian Hollywood, presenting *The Apartment* made with the help of stage designer Sándor Trauner (Alexandre Trauner), *The Shop Around the Corner* based on Miklós László's work, *To Be or Not to Be* filmed from the Menyhért Lengyel story and the comedy *It Started with Eve* by the producer legend Joe Pasternak, born 120 years ago this year. It is simply not possible to watch Béla Lugosi in *Dracula* and Mihály Kertész's all-time classic *Casablanca* too many times.*

Saroküzlet / *The Shop Around the Corner*

Legénylakás / The Apartment – 09.23. 20.00 Uránia
Saroküzlet / The Shop Around the Corner – 09.25. 11.00 Uránia
Lenni vagy nem lenni / To Be or Not to Be – 09.22. 20.00 Uránia
Casablanca – 09.22. 19.30 Toldi Mozi – Nagyterem
Drakula / Dracula – 09.25. 21.00 Uránia
Örök Éva / It Started with Eve – 09.26. 15.00 Toldi Mozi – Nagyterem

fotó: MTI / Mészáros Márton

Zsigmond Vilmos

Koltai Lajos

Hildebrand István

Rudolph Maté

MAGYAR SZEM

Hungarian eye

A magyar operatőri iskola nagy hagyományokra tekint vissza, a lenyűgöző kreativitással megáldott alkotók az elmúlt évtizedekben nemcsak itthon, de külföldön is letették névjegyüket. A fesztivál *Magyar szem* című, hagyományteremtő válogatása az ő munkáikból mutat be néhányat. A filmek között világhírű klasszikusok és elfeledett mesterművek is megtalálhatók, a közös bennük, hogy a kamera mögött álló magyar művészek sok invencióval, magas színvonalon, a téma és a műfaj igényeinek maximális figyelembevételével hozták létre azokat, elsősorban külföldön. A szekció nézői idén Hildebrand István, Koltai Lajos, Rudolph Maté és Zsigmond Vilmos szemével láthatják a világot, de az érdeklődők az operatőrök munkáját bemutató dokumentumfilmekre is beülhetnek.

The Hungarian school of cinematography looks back on great traditions. Over past decades, artists blessed with remarkable creativity have made their name not only here at home but abroad, too. The Hungarian Eye section presents several of their works. Films include world-famous classics and forgotten masterpieces. What is common to them all is that Hungarian artists behind the camera created them primarily abroad with enormous invention, to a high standard and with maximum consideration of the demands of the subject and the genre. This year we see the world through the eyes of István Hildebrand, Lajos Koltai, Rudolph Maté and Vilmos Zsigmond, but we can also sit in on documentaries showing the work of cinematographers.

ZSIGMOND VILMOS

Harmadik típusú találkozások / *Close Encounters of the Third Kind* – 09.25. 19.30 Szabadtéri vetítés – Szent István tér
McCabe és Mrs. Miller / *McCabe & Mrs. Miller* – 09.24. 20.30 Uránia
Fényképezte Zsigmond Vilmos / *Photographed by Vilmos Zsigmond* – 09.26. 20.30 Toldi Mozi – Kisterem
A föld / *The Land* – 09.26. 20.30 Toldi Mozi – Kisterem
Vas és ló / *Iron and Horse* – 09.26. 20.30 Toldi Mozi – Kisterem

KOLTAI LAJOS

Az óceánjáró zongorista legendája / *The Legend of 1900* – 09.23. 19.30 Szabadtéri vetítés – Szent István tér
Koltai napló 2001–2003 / *Koltai's Diary 2001–2003* – 09.26. 19.00 Toldi Mozi – Kisterem

HILDEBRAND ISTVÁN

Az aranyfej / *The Golden Head* – 09.25. 18.30 Toldi Mozi – Nagyterem
Katonazene / *Military Band* – 09.26. 20.00 Toldi Mozi – Nagyterem

RUDOLPH MATÉ

Szent Johanna / *The Passion of Joan of Arc* – 09.26. 15.00 Francia Intézet
Örök Éva / *It Started with Eve* – 09.26. 15.00 Toldi Mozi – Nagyterem

Don Carlosért – Allegria kapitány
For Don Carlos

NYITOTT ARCHÍVUMOK Open Archives

A *Nyitott archívumok* program mindenki számára izgalmas betekintést nyújt a filmgyűjtemények munkájába a megőrzéstől a restauráláson át a klasszikus filmek nézőkhöz való eljuttatásáig. A magyar filmművészet születésének 120. évfordulóján ennek különleges jelentősége van, hiszen a filmarchívumok nélkül a hosszú évtizedek során készült alkotások nehezen maradhattak volna fenn. Mit tudunk azokról a filmekről, amik mégis elvesztek? Milyen volt az első, Magyarországon készült, megrendezett film és az első híradófelvételek? Hogyan restaurálhatjuk a különleges eljárással készült színes filmeket? Milyen izgalmas kutatások zajlanak más országok archívumaiban? Hogyan jutnak el a filmklasszikusok az online videóplatformokon a közönséghez, és hogyan lehet újraindítani a munkát a világvárvány után? A gazdag vetítési program mellett szakmai előadásokon és kerekasztal-beszélgetéseken, nemzetközi vendégeink segítségével keressük a választ a kérdésekre.

The Open Archives programme offers everyone the chance to glimpse the work of film collections, from preservation and restoration all the way to ensuring public access to classic films. On the 120th anniversary of the birth of Hungarian cinema, this has special significance since without film archives, movies made over the course of many decades would have had little chance to survive. However, what do we know about films that were lost? What were the earliest newsreels and the first directed film made in Hungary like? How does one go about restoring colour movies made using a special technique? What kind of exciting research projects are ongoing in the archives of other countries? How are motion picture classics made available to audiences on online video platforms, and how can work be restarted after the pandemic? Parallel with the generous screening programme, we'll be looking for answers to these questions at lectures and round-table discussions with the assistance of international guests.

Kos Barnabás ügye
The Case of Barnabás Kos

EURÓPAI ARCHÍVUMOK KINCSEI Treasures from European Film Archives

- Az aranyember / The Man of Gold**
09.21. 19.00 Uránia
- George Pal rövidfilmjei / Animated Short Films by George Pal**
09.26. 18.30 Toldi Mozi – Nagyterem
- A Méliès rejtély / The Méliès Mystery**
09.25. 15.00 Francia Intézet
- Jöjj és lásd! / Come and See**
09.21. 19.45 Toldi Mozi – Nagyterem
- Eksztázis / Ecstasy** – 09.24. 18.30 Uránia
- Assunta Spina – Nápolyi vér / Assunta Spina** – 09.24. 17.15 Toldi Mozi – Kisterem
- Átkelés a folyón / Fording the River**
09.24. 17.15 Toldi Mozi – Kisterem
- Holland frizurák és sapkák / Hairstyles and types of Holland**
09.24. 17.15 Toldi Mozi – Kisterem
- Ki énekel ott? / Who's singing over there?**
09.25. 18.00 Toldi Mozi – Kisterem
- Don Carlosért – Allegria kapitány / For Don Carlos** – 09.24. 20.15 Francia Intézet
- H mint hamisítás / F for Fake**
09.26. 11.00 Uránia
- Az asszony meg a bábu / The Woman and the Puppet** – 09.23. 17.30 Uránia
- Ariane** – 09.24. 17.00 Toldi Mozi – Nagyterem
- Revücsillag / Temptation**
09.26. 14.30 Toldi Mozi – Kisterem
- Kis apokrifok – Válogatás az Inforg Stúdió rövidfilmjeiből / Small Apocrypha – Selection of the Short Films of Inforg Studio** – 09.24. 19.00 Toldi Mozi – Kisterem
- Párizs királya / The King of Paris**
09.24. 16.30 Francia Intézet
- Kos Barnabás ügye / The Case of Barnabás Kos**
09.22. 20.30 Toldi Mozi – Kisterem
- Amikor jön a macska / When the Cat Comes** – 09.22. 16.30 Toldi Mozi – Kisterem

A Méliès-rejtély / The Méliès Mystery

Az asszony meg a bábu
The Woman and the Puppet

90 ÉVES A MAGYAR HANGOSFILM Hungarian talkies at 90

- Meseautó / The Dream Car**
09.22. 18.30 Toldi Mozi – Kisterem
- Esős vasárnap / Rainy Sunday**
09.26. 15.00 Uránia

SEASON OF CLASSIC FILMS

- Maria do Mar – Tengerparti Rómeó és Júlia / Maria of the Sea**
09.25. 16.00 Toldi Mozi – Kisterem
- Ifjú vétkesek / The Wayward Girl**
09.25. 20.30 Toldi Mozi – Nagyterem

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

AZ ARANYEMBER / The Man of Gold

(HU/1918) R: Korda Sándor
néma / mf / Eng subs, 93'
(NFI – Filmarchívum)

A film hőse a török birodalomból menekülő dúsgazdag basa kincseihez jut, s hamarosan az ország egyik leggazdagabb vállalkozója lesz. Feleségül veszi a basa lányát, házassága azonban boldogtalan: hiába akar folyvást növekvő gazdagságával mindent megadni az asszonynak, csak a hála és rokonszenv szálai kötik össze őket. Végül az Al-Duna egy dús termékenységgű, rejtett zugában, a senki szigetén találja meg a boldogságot egy, a társadalmon kívül élő fiatalasszony mellett. Jókai regényéből három filmváltozat is készült. A Korda Sándor által 100 éve rendezett első adaptáció eredeti helyszíneken felvett, festői igényességgel megkomponált, dekoratív képsoraiból Jókai századának levegője árad. Kordáék naivabb, gyermekibb szemmel olvasták Jókait, filmjükben hitelesebb a keleti pompa, vadregényesebb a Duna, és titokzatosabb a senki szigete, mint a későbbi változatokban.

Kísérőfilm / Supporting film:

VÁLOGATÁS A LUMIÈRE-FILMEKBŐL

/ Lumière Films Selection néma, 15'

A MAGYAR FILM SZÜLETÉSE - A TÁNCZ (1901)

/ Birth of Hungarian Film - The Dance (1901)

(HU/2021) R: Löwensohn Enikő, Weisz Barnabás
magyar hang / Eng subs, 13'

The hero of the film comes into possession of treasures of the immensely rich pasha fleeing the Ottoman empire, and quickly he becomes one of the wealthiest businessmen in the country. He takes the pasha's daughter as his wife, but the marriage is unhappy: he would give everything to his wife from his massive fortune, but the only things that join them are gratitude and sympathy. Finally, he finds true happiness alongside a young woman living outside society in a hidden corner of the Lower Danube, on Senki (Nobody's) Island. Three film versions were made from the Mór Jókai novel. The pure ambience of Jókai's century is exuded from the shots of the first version directed by Sándor (Alexander) Korda 100 years ago, filmed in original locations and composed with particular fastidiousness. Korda and his fellows read Jókai with a more naïve and childish eye, the oriental opulence is more authentic in their film, the Danube is more romantic, and Senki Island is more mysterious than in later versions.

09.21. kedd 19.00 Uránia

Nyitott archívumok / Season of Classic Films

A BOROTVÁLTFEJŰ

De man die zijn haar kort liet knippen
The Man Who Had His Hair Cut Short

(BE/1965) R: André Delvaux
flamand hang / mf / Eng subs, 94'
(Cinémathèque royale de Belgique)

André Delvaux remekműve három jól elkülöníthető részből áll: az első, melyben megismerjük a tanár-embert (Senne Rouffaer), akinek rövid haja lesz a szakszerű és szinte kínzóeszköznek tűnő fodrászati eszközök használata után, romantikus szerelemre lobbann egy végzős, csodaszép tanítványa (Beata Tyszkiewicz) iránt. Hogy e gyötrő érzelemről szabaduljon, állást vált, és kötelezettségei egy exhumálásához szólítják. A hosszadalmas és feledhetetlen sírfeltárást követő jelenet két nagymonológja a szépségről világossá teszi, hogy ez a film több a romantikus szerelem ábrázolásánál: egyszerre szól az illúziókról, a tévesen személyeknek tulajdonított tulajdonságokról, a leszámolásról az illúziókkal, a szépségről, a vágyról. Ez az 1966-ban készült belga dráma, különösen annak harmadik része, melyben a tanár már kétkézi munkát végző rab, olyan, mintha a legnagyobb belga festő, René Magritte írta volna. Illúziók és álmoképek keverékének tűnik. Mégis hideglelősen valóságos.

André Delvaux's masterpiece comprises three clearly separate parts: the first, in which we meet the schoolteacher (Senne Rouffaer), whose hair is cut short with professional hairdressing tools that appear to be almost instruments of torture. All the while he is thinking of his infatuation for a final-year, beautiful student (Beata Tyszkiewicz). To free himself of these agonizing emotions he switches jobs, resulting in him attending an exhumation. The two long monologues on beauty in the scene following the lengthy and unforgettable exhumation make it evident that this film is about much more than the depiction of romantic love: it is also about illusions, qualities attributed - mistakenly - to people, reckoning with illusions, about beauty and desire. It is as though this Belgian drama made in 1966, and particularly its third part in which the teacher is now a prisoner carrying out manual labour, had been written by the greatest Belgian painter, René Magritte. It appears as a mixture of illusions and dream sequences. Yet it is uncannily real.

09.23. csütörtök 20.00 Toldi Mozi

Fókuszban / Jancsó Miklós 100

A HAJNAL / L'aube / Dawn
(FR/IL/1986) R: Jancsó Miklós
magyar hang / Eng subs, 93'

Jancsó apokaliptikus hangvételű és tőle szokatlanul rövid vágásokra épülő filmje Elie Wiesel azonos című regénye nyomán készült. Palesztina angol protektorátus zsidó államá alakulásának idején cionista fegyveres csoportok angolellenes akciókat hajtanak végre. Jancsó itt is azt a kérdést veti fel: lehet-e erőszakra erőszakkal válaszolni, indokolhatja-e a terrorizmust bármi? Megteheti-e a Tóra, a „Törvény” népe, hogy feladja életben maradása érdekében az életelvéit? A film a hangsúlyt a morális kérdésekre helyezi. Elisha, a fiatal holokauszt túlélő azt a feladatot kapja, hogy gyilkoljon meg egy túszul ejtett angol századost, elfogott társukért cserébe. A fiú és a fogoly között mély rokonszenv alakul ki. Mégis, a fegyvernek hajnalban el kell dördülnie... A filmet az operatőr sérülése miatt hirtelen beugró Jancsó Nyika fényképezte kiválóan.

Jancsó's apocalyptic film made with (for him) unusually short cuts is based on Elie Wiesel's novel of the same title. At the time of the creation of the Jewish state from Mandatory Palestine, Zionist armed groups carried out attacks against the British. In this movie, too, Jancsó raises the question: is it possible to respond to violence with violence, is terrorism ever justified? Can the people of the Torah, the 'Law', give up their principles in order to survive? The film turns the focus on questions of morality. Elisha, the young Holocaust survivor, is given the task of executing a British captain taken hostage in retaliation for one of their own who was captured and is sentenced to die. A deep bond develops between the boy and the prisoner. And yet, shots must ring out at dawn... The photography of Nyika Jancsó, who stood in at the last minute for the original cinematographer who was injured, is superb.

09.26. vasárnap 13.00 Francia Intézet

Filmkoncertek

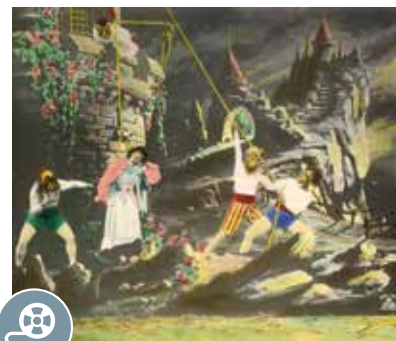
A KILÁTÓTERASZ / La jetée / The Pier
(FR/1962) R: Chris Marker
francia, német hang / mf, 28'

A 3. világháború után Párizs romokban hever. A föld alatti bunkerokban meghúzódó túlélők rabokon kísérletezve kifejlesztik az időutazást, hogy a múltba visszatérve megakadályozzák a pusztulást. Chris Marker 1962-ben készült sci-fi-rövidfilmje több szempontból is rendhagyó. Felbontja a hagyományos elbeszélés szabályait, zavarba ejtő történetét szinte végig expresszív állóképekben mondja el. A *kilátóterasz* nagy hatással volt a sci-fi műfajára, ez inspirálta például Terry Gilliam *12 majom* című filmjét. A maratonton *Chapelier Fou* és *Maxime Tisserand* élő zenei kíséretével láthatjuk, kísérőfilmje pedig *Moholy-Nagy László* műve, a *Marseille régi kikötője*, amelyhez a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem diákjai a két zenész vezetésével tartott workshopon írnak zenét.

After the third world war, Paris lies in ruins. Survivors who have retreated to underground bunkers experiment on prisoners to perfect time travel in order to go back into the past to prevent the destruction. Chris Marker's short sci-fi film made in 1962 is unorthodox from several aspects. He breaks the rules of traditional narration, telling his disturbing story almost exclusively in expressive stills. The Pier had a great impact on the sci-fi genre and inspired, for example, Terry Gilliam's movie 12 Monkeys. We can watch it at this year's Marathon with live musical accompaniment by Chapelier Fou and Maxime Tisserand; it is partnered by László Moholy-Nagy's Marseille régi kikötője (The Old Port of Marseilles), to which students of the Liszt Ferenc Academy of Music are writing music at a workshop run by the two musicians.

Kísérőfilm / Supporting film: MARSEILLE RÉGI KIKÖTŐJE / Marseille Vieux Port
(A/D/1929) R: Moholy-Nagy László 11'

09.22. szerda 20.00 Francia Intézet

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

A MÉLIÈS REJTÉLY
Le mystère Méliès
The Méliès Mystery
(FR/2020) R: Eric Lange
francia és angol hang / mf, 59'
(Lobster Films)

Georges Méliès a filmtörténet nagy mágusa, a trükkök első mozgóképes mestere volt. 1896 és 1913 között több mint 500 filmet forgatott, de 1923 körül csődbe ment, és maga égette el lebilincselő alkotásait... Ki volt ez a különös ember, és mi lehetett a titka? Az izgalmas nyomozás a világ archívumaiban fennmaradt alkotások után olyan, akár egy kirakós játék, amelynek darabjai lassan összeállnak. Méliès, a bűvész, tudtán kívül még egy utolsó trükköt játszik velünk, és az eltűnt filmek újra megjelennek.

Georges Méliès was film history's grand wizard, the first motion picture master of effects. Between 1896 and 1913 he made more than 500 films, but around 1923 he went bankrupt, and he himself set the match to his spellbinding creations... Who was this remarkable person, and what was his secret? The intriguing detective work through the world's archives in search of surviving movies is like a giant jigsaw puzzle as the individual pieces slowly come together. Méliès the magician unknowingly plays one last trick on us, and the missing movies reappear.

09.25. szombat 15.00 Francia Intézet

Fókuszban / Jancsó Miklós 100

A ZSARNOK SZÍVE, AVAGY BOCCACCIO MAGYARORSZÁGON
The Tyrant's Heart
(HU/1981) R: Jancsó Miklós
magyar hang / Eng subs, 86'
(NFI – Filmarchívum)

Ármány és cselszövés a középkori Magyarországon, Jancsó Miklós látványos koreográfiájában. Gáspár (Gálffi László), az uralkodói család legifjabb tagja Itáliából tér haza, és itthon tudja meg, hogy királlyá akarják tenni. A trónhoz azonban kacskaringós út vezet, és a hatalom körül zajló haláltáncban végül senki sem kerülheti el a sorsát. A karneváli hangulatú, pantomimjátékkal vegyített, allegorikus történetben Gálffi mellett fontos szerepet kap a Pasolini-filmekből ismert Ninetto Davoli, de Madaras József és Cserhalmi György is kiemelkedő alakítást nyújt.

Intrigue and deceit in medieval Hungary, with spectacular choreography by Miklós Jancsó. Gáspár (László Gálffi), the youngest scion of the ruling family, returns home from Italy, and discovers he is destined to be crowned king. However, the path to the throne is convoluted, and in the death dance around the court nobody can escape their fate. Ninetto Davoli, known from Pasolini films, also plays an important role alongside Gálffi, while József Madaras and György Cserhalmi similarly excel in this carnival-like allegory mixed with pantomime.

09.21. kedd 20.30 Toldi Mozi

Fókuszban / Halas & Batchelor

ÁLLATFARM / Animal Farm

(GB/1954), R: Joy Batchelor, John Halas
angol hang / mf, 72'

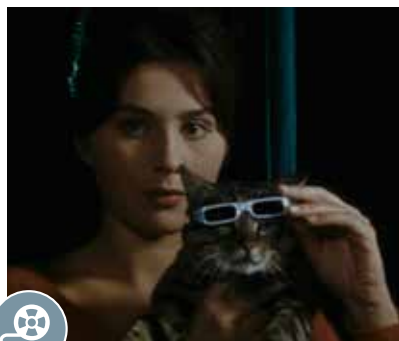
John Halas, vagyis Halász János filmje – hallható az *Állatfarm* elején – Orwell *Állatfarm* című meséje alapján készült. Mintha az *Állatfarm* mese lenne, nem pedig társadalombíráló, ma is helytálló, az emberi természetéről, annak sötét oldaláról szóló parabola. „Nagyok és kicsinyek, szőrösök és tollasok, minden állat egyenlő”, mondja nagy szónoklatában az állatokat elvtársainak szólító elhíjasodott, lógó tokájú disznó, Napoleon, a Jones gazda elleni lázadásra szólítva fel a többieket. És persze kiderül, hogy bár mindenki egyenlő, vannak egyenlőbbek. Nem meglepő tehát, hogy az 1954-ben készült filmet, melynek elkészítésében a Halas és Batchelor stúdió hetven munkatársa vett részt, a CIA is támogatta. Ahogy az sem, hogy maga az alapmű, Orwell könyve is csak a rendszer-váltás után jelenhetett meg hazánkban.

John Halas's movie was based on Orwell's tale Animal Farm. But it is like an Animal Farm fairy tale and not the social critique parable still of relevance today about the nature of man and its dark side. "Big and little, furred and feathered, every animal is equal", says Napoleon, the obese and double-chinned pig calling the animals his comrades in his harangue, rousing them to rise up against Jones the farmer. Of course, it turns out that although everyone is equal, some are more equal than others. It comes as no surprise, therefore, that the film made in 1954, in which the 70 staff of the Halas and Batchelor studio took part, was also backed by the CIA. Nor is it surprising to know that the work on which it was based, Orwell's novel, could only be published in Hungary after the change of regime.

Kísérőfilm / Supporting film:

A MOZI TÖRTÉNETE / The History of Cinema
(GB/1956) R: John Halas 8'

09.22. szerda 17.30 Uránia

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

AMIKOR JÖN A MACSKA**Až přijde kocour****When the Cat Comes**

(CZ/1963) R: Vojtěch Jasný
cseh hang / mf / Eng subs, 91'
(Národní filmový archiv)

Bájós. Ez az első szó, ami Vojtěch Jasný filmjéről eszébe jut annak, aki látta. A toronyból kiszóló mesélő egy városkáról és annak lakóiról mesél. És aztán ő jelenik meg egy különleges vándortársulat élén. A Bulgakov regényeiből szökött társulat egyik tagja a napszemüveges macska, aki megmutatja, kiben mi lakozik. Átváltoztatja az alakoskodók színét, csak a jók, az őszinték maradnak olyanok, amilyenek. E csacska kis zenés bohózat a helyszíne, a tüneményes Telč városa és felszabadult, őszinte hangulata miatt lesz több mint zenés szatíra, több mint tanmese az erkölcsről, a megigazulásról. A cseh új hullámnak ezt a rejtve maradt kincsét az ideai Cannes-i filmfesztiválon láthatták a nézők felújítva.

Charming. This is the word that generally springs to the mind of those who have seen this film by Vojtěch Jasný. The narrator, speaking from the tower, relates the story of a small town and its inhabitants. And then he appears at the head of a curious travelling circus. One of the members of the company that has escaped from the novels of Bulgakov is the cat in sunglasses, which reveals people's true selves. It transforms the colour of hypocrites; only the pure, the sincere remain as they are. The location of this wacky little musical burlesque, the delightful town of Telč, and its liberated, candid atmosphere, make it more than a musical satire, more than a didactic play about morality and justification. Audiences at this year's Cannes Film Festival got to watch this overlooked gem of Czech New Wave cinema in its fully restored state.

09.22. szerda 16.30 Toldi Mozi

Filmkoncertek

ANDRÁS GÉZA - ZONGORAMŰVÉSZ, KARMESTER, PEDAGÓGUS / Géza Anda, Pianist - Dirigent - Pädagoge / Géza Anda, Pianist - Conductor - Educator

(CH/1966) R: Richard Leacock, Rolf Liebermann
angol, német, olasz hang / mf, 53'

Idén novemberben ünnepeljük Anda Géza, a magyar származású svájci zongoraművész születésének 100. évfordulóját. Ennek alkalmából a zürichi Anda Géza Alapítvány több különböző rendezvénnyel várja a budapesti közönséget. A Nemzeti Filmintézet égisze alatt megrendezésre kerülő Budapesti Klasszikus Film Maraton keretében mutatják be a művész életéről és munkásságáról szóló, 1966-ban készült filmet, ami igazi kuriózzumnak számít. A film után a háromévente Zürichben tartott Anda Géza-zongoraverseny egykori, egyetlen magyar nyertese, Várjon Dénes ad rövid koncertet a Francia Intézetben. Idén novemberben találkozhatunk újra Budapesten Anda Géza nevével a Zeneakadémián. A *Kamara.hu* egy Mozart-zongoraversenyekből álló esttel kíván emléket állítani a fesztivál idején éppen száz éve született zongoraművésznek.

The 100th anniversary of the birth of Swiss-Hungarian pianist Géza Anda is celebrated this November. To mark the occasion, the Géza Anda Foundation of Zurich is staging a variety of events for Budapest audiences. A remarkable film made in 1966 on the artist's life and work is being screened within the framework of the Budapest Classics Film Marathon organized under the aegis of the Hungarian National Film Institute. After the film, Dénes Várjon, the sole Hungarian winner of the Géza Anda Piano Competition staged in Zurich every three years, gives a short recital in the French Institute. This November we can once again come across the name of Géza Anda in Budapest, this time at the Liszt Academy. Kamara.hu commemorates the brilliant pianist who was born a century ago with a recital of Mozart piano concertos.

09.24. péntek 18.30 Francia Intézet

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

ARIANE**Ariane**

(D/1931) R: Paul Czinner
német hang / mf / Eng subs 84'
(Deutsche Kinemathek)

Nem véletlen, hogy nem kisebb rendező nyúlt ehhez az alapanyaghoz, az *Ariane* forgatókönyvéhez Hollywoodban, mint Billy Wilder. Ő Audrey Hepburnnel és Gary Cooperrel forgatta újra az UFA egykori sztárrendezőjének, Czinner Pálnak és a feleségének (Elisabeth Bergner) a filmjét. Wilder filmje, a *Délutáni szerelem* bohókásabb, kedves film, míg ez az alkotás elég nyersen és kíméletlenül mutatja be a szerelmével cicázó, azt tulajdonképpen hazugságaival kínzó gyereklányt, aki nagy, uralkodó nőnek szeretne látszani, és annak egyre agresszívebbé váló áldozatát. Nem szelíd civakodásokon át vezet az útjuk ahhoz a vasúti jelenethez, amely egyébként majdnem pont olyan, mint a Wilder-film kecses és emlékezetes zárata.

It is no coincidence that a director of the stature of Billy Wilder was inspired by the screenplay of Ariane for his take in Hollywood. He called on Audrey Hepburn and Gary Cooper in his reworking of the film by former UFA star director, Hungarian Pál Czinner, and his wife, Elisabeth Bergner. Wilder's work, Love in the Afternoon, is a more clownish, endearing film, while this film shows – rather harshly and unsparingly – the young student who wants to appear the grand lady thoughtlessly teasing her lover, but in fact torturing him with her lies, and her ever more aggressive victim. Their path leads through heated quarrels to the railway scene that is almost exactly like the graceful and memorable closure of the Wilder film.

09.24. péntek 17.00 Toldi Mozi

Magyar szem / Hildebrand István

AZ ARANYFEJ

The Golden Head

(HU/USA/1963) R: Richard Thorpe
magyar hang / Eng subs, 99'

Az, hogy az Elvis-filmeket és a leghíresebb Robin Hood-adaptációt jegyző Richard Thorpe egy vasfüggöny mögé zárt országban filmet forgat, majdnem akkora dolognak számított 1963-ban, mint a Queen együttes fellépése majd húsz évvel később. Igaz, már rögtön a film elején a szereplők tagadják, hogy a vasfüggöny valójában létezne. Szabadon, mintha nem is lenne határellenőrzés, kelnek át a Dunán Magyarországra a Stevenson család nyomozásra született tagjai: az apa, aki egy budapesti konferencián előad a nyomfelvételtől, valamint gyermekei, akik a Szent László-hermát eltulajdonító kétszemélyes nemzetközi tolvajbanda nyomába erednek. Országimázs-film is Az aranyfej, és nemcsak az teszi érdekessé, hogy mennyire előzménye A Pogány Madonnának, hanem az is, hogy teljességében megmutatja a hatvanas évek elejének Budapestjét. Még csak épül az Erzsébet híd, alig van forgalom, a hídszerkezetre tolvajok másznak. Csodálkozva, álmélkodva ismerünk rá ismerős helyszínekre.

The fact of Richard Thorpe, known for his Elvis movies and the most famous Robin Hood adaptation, filming in a country shut off behind the Iron Curtain was, in 1963, of near equivalent significance to the concert by Queen in Budapest over two decades later. True, right at the beginning of the film the cast deny that the Iron Curtain even exists. Members of the Stevenson family (born for sleuthing) cross the Danube into Hungary freely, as though there were no border controls at all. There's the father, who is lecturing about detective work at a conference in Budapest, and his children who are tracking down a two-person international ring of thieves who have stolen the priceless Herm of St. Ladislaus. The Golden Head is also a promotional film for the country. Its interest lies not only in how it was a forerunner of the popular Hungarian film The Pagan Madonna, but also that it gives an in-depth view of Budapest in the early 1960s. Elizabeth Bridge is still being constructed, there is almost no traffic on the roads, thieves clamber over the bridge structure. It is a delight to recognize so many familiar places.

09.25. szombat 18.30 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

ASSUNTA SPINA - NÁPOLYI VÉR

Assunta Spina

(IT/1915) R: Gustavo Serena, Francesca Bertini
néma, 67'
(Cineteca di Bologna)

Assunta Spina egy nápolyi vasalónő, akinek férje, Michele Mangiafuoco az erőszakos hentes. Raffaele szintén udvarol a nőnek, és amikor egy kerti mulatságon felkéri táncolni, a történet tragikus fordulatot vesz. Salvatore di Giacomo eredeti regényéből 1909-ben mutattak be nagy sikerű színdarabot. A filmes verzióban a nagyszerű Francesca Bertini mellett Nápoly városa is egyenrangú főszereplővé emelkedik.

Assunta Spina is a laundress living in Naples, engaged to a violent butcher named Michele Mangiafuoco. She is also courted intensely by Raffaele. When she accepts Raffaele's offer to dance during an open air feast, tragedy strikes. The original novel written by Salvatore di Giacomo had been adapted to a successful theatre drama in 1909. In the film version, in addition to the great Francesca Bertini, the city of Naples also rises to be an equal protagonist.

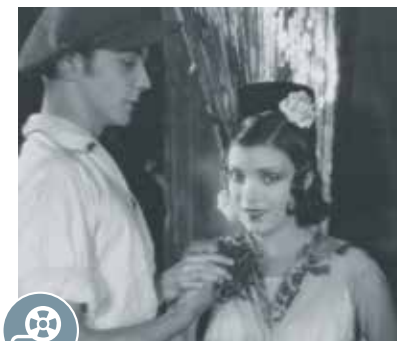
Kísérőfilm / Supporting film:

ÁTKELÉS A FOLYÓN

Fording the River
(GB/1910) R: George Albert Smith 4'

Kísérőfilm / Supporting film:
HOLLAND FRIZURÁK ÉS SAPKÁK
Hairstyles and Types of Holland
(FR/1909) R: Alfred Machin 4'

09.24. péntek 17.15 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

AZ ASSZONY MEG A BÁBU

La femme et le pantin

The Woman and the Puppet

(FR/1929) R: Jacques de Baroncelli
francia inzer / mf / Eng subs, 110'
(Fondation Jérôme Seydoux-Pathé)

Don Mateo megvédi Conchitát, akit egy vonaton megtámadnak. A lány hamarosan meglátogatja őt sevillai palotájában, és bár a férfi beleszeret, Conchita csak játszik vele. Don Mateo később rájön, hogy választottja flamenco-táncosnő egy kabaréban, aki olykor hiányos öltözetben is előadja produkcióját. Lehet-e olyan erős a szerelem, hogy a lány visszataláljon a tisztességhez? Conchita Montenegro spanyol táncosnőből lett színésznő, és mindössze 17 éves volt, amikor Jacques de Baroncelli rendező felkérte a filmbe. Az adaptáció alapjául szolgáló Pierre Louÿs-regényt később Luis Buñuel is feldolgozta A vágy titokzatos tárgyában.

Don Mateo defends Conchita who is attacked on a train. The girl soon pays him a visit at his Seville palace and although the man has fallen for her, Conchita is just toying with him. Don Mateo gradually comes to the realization that his chosen one is a flamenco dancer in a cabaret and occasionally she performs in less than complete attire. Can love be so strong that the girl finally finds her way back to respectability? From a life as a Spanish dancer, Conchita Montenegro became an actress and she was just 17 when director Jacques de Baroncelli picked her to play in the film. Later on, Luis Buñuel also adapted the novel by Pierre Louÿs in his movie That Obscure Object of Desire.

09.23. csütörtök 17.30 Uránia

Magyar szem / Koltai Lajos

AZ ÓCEÁNJÁRÓ ZONGORISTA LEGENDÁJA

La leggenda del pianista sull'oceano
The Legend of 1900

(I/1998) R: Giuseppe Tornatore
angol / francia / olasz / mf, 169'

Alessandro Baricco olasz sztáríró könyvsikerének címe *Novecento*, vagyis 1900, hiszen a hajón született zongorista – a filmben Tim Roth alakítja – éppen egyidős a századdal. A tökéletes mű szól meg ebben a filmben, a hajó, amin a zongorista él, és amiről sohasem tette le a lábát, tulajdonképpen metafora. Az alkotás metaforája. A tökéletes mű a filmben meg is kell hogy szólaljon. És nem is vállalkozhatott volna eme mű megírására más, csak a legnagyobb olasz filmzeneszerző: Ennio Morricone. Akinek kvázi zongoraverseny etűdje a film minden szempontból – színészi játék, operatőri munka (Koltai Lajos), rendezés, koreográfia – legbrilliansabb jelenete. Bele lehet szédülni ebbe a zenébe, a zongoristák párviadalaiba, ahogy bele lehet szédülni ebbe a filmbe is.

The title of Italian star writer Alessandro Baricco's hit novel is Novecento, that is 1900, because the pianist (played by Tim Roth in the film) who was born on the ship is exactly the same age as the century. The perfect work is played in this film, and the ship on which the pianist lives and from which he has never disembarked is actually a metaphor. A metaphor of creation. The perfect work must be played in this film. And no-one else but the greatest Italian film composer, Ennio Morricone, is qualified to write such a piece. His quasi-piano concerto etude is, from every angle, that is, from the perspective of the acting, cinematography (Lajos Koltai), direction, choreography, the most brilliant scene. One can become lost in this music, in the pianists' duel, just as one can become lost in this film.

09.23. csütörtök 19.30 Szent István tér

Magyarok Hollywoodban

CASABLANCA

Casablanca
(USA/1942) R: Michael Curtiz (Kertész Mihály) angol hang / mf, 102'

2019-ben Curtiz és *Üres lovak* címmel is mutattak be olyan magyar filmet, aminek főszereplője Hollywood egyik legmeghatározóbb figurája, Kertész Mihály. Sorolhatjuk az adatokat: hány nyelven beszélnek a *Casablancában* (legalább harminc), hány nap alatt hányféle forgatókönyv futott át az írók kezén (vagy egy tucatnyi), hogy az Epstein fivérek voltak az első ikerpár, amely Oscart kapott, és hogy hány filmben hangzik el a film első, később utolsó mondata. Lehetne még sorolni... Mindenesetre ez a film és Kertész számos más filmje az amerikai identitás meghatározó részévé vált. Egy Pesten született, elhivatott, sokféle stílusban alkotó rendező világhírű lett. A *Casablanca* stílusát pedig a készítés körülményei határozták meg: a legkülönbözőbb háttérű alkotók egyszeri közös munkája, amit felemelően és emlékezetesen jelképez a legendás Marseillaise-jelenet.

In 2019, Hungarian films were shown with the titles Curtiz and Empty Horses, with one of Hollywood's most important figures – Michael Curtiz – taking the lead role. Then it would be possible to start listing the numbers: how many languages they speak in Casablanca (at least 30), how many different screenplays went through how many writers' hands (around a dozen) in how many days, and the Epstein brothers were the first twins to receive an Oscar, and in how many films we can often hear quoted the final line of the film. And one could go on... Whatever the case, this film, and numerous other films by Curtiz, that is, Kertész, became key elements of the American identity. A workaholic director born in Budapest and creating in a variety of styles was the person who brought style to American cinema. In this film, everyone has style.

09.22. szerda 19.30 Toldi Mozi

Fókuszban / Jancsó Miklós 100

CSEND ÉS KIÁLTÁS

Silence and Cry
(HU/1968) R: Jancsó Miklós
magyar hang / Eng subs, 74'
(NFI – Filmarchívum)

A Tanácsköztársaság bukását követő megtorlások idején játszódó történet középpontjában egy volt vörös katonát bújítató parasztcsalád áll. A konkrét történeti események rekonstruálása helyett ezúttal is inkább az ábrázolt hatalmi viszonyok modellszerűsége foglalkoztatja Jancsót. A kietlen tájban folyamatosan mozgó kamera előtt kibontakozó összetett koreográfia Kende János operatőri bemutatkozását és ezzel egy hosszabb társalkotói együttműködés kezdetét hozta el.

The peasant family hiding a former Red soldier lies at the core of this story played out during the time of reprisals following the collapse of the communist Republic of Councils. Instead of reconstructing specific historical events, Jancsó prefers to deal with the 'modelling' of the power relations depicted. The complex choreography unfolding in front of the continuously moving camera roving across the bleak landscape debuted cameraman János Kende and marked the beginning of a long-term collaboration with Jancsó.

09.23. csütörtök 15.30 Toldi Mozi

Hommage / Törőcsik Mari

DÉRYNÉ, HOL VAN?

Mrs. Déry, Where are You?
(HU/1975) R: Maár Gyula
magyar hang / Eng subs, 95'
(NFI – Filmarchívum)

A *Déryné, hol van?* nem életrajzi film. A híres magyar opera-énekesnő, Déryné Széppataki Róza élete csupán ugródeszka, melyről az alkotók elrugaszkodhatnak a filozófiai eszmefuttatások felé. Lírai hangvétellő, szívásajdítóan szép film a színészsorsról. Törőcsik Mari egyik legerősebb alakítását láthatjuk benne. Lebegő képeivel, hosszú beállításával azt járja körbe, miért vonzódik valaki ehhez a bizonytalan, frusztráló kudarcokkal, áskálódással teli, az embert mégis mindennél jobban kielégítő pályához.

Mrs. Déry, Where are You? is not a biopic. The life of famous Hungarian opera singer Mrs. Déry, Róza Széppataki is merely a springboard, which the creators use to leap towards short philosophical essays. It is a lyrical, heartbreakingly beautiful film about the fate of an actress. It includes one of the finest interpretations by Mari Törőcsik. With its drifting images and long shots, it examines why somebody would be attracted to this uncertain career full of frustrating failures and intrigues, yet one that is more satisfying than anything else.

Kísérőfilm / Supporting film:
NŐI KEZEKBEN
In Female Hands
(HU/1981) R: Xantus János 28'

09.26. vasárnap 16.30 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

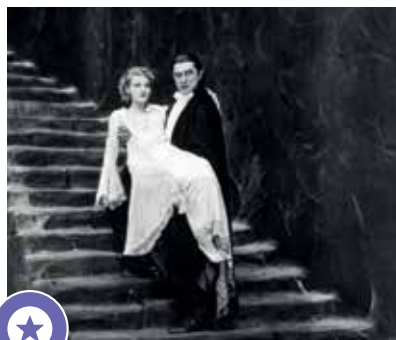
DON CARLOSÉRT - ALLEGRIA KAPITÁNY / Pour Don Carlos For Don Carlos

(FR/1921) R: Musidora, Jacques Lasseyné francia inzert / mf, 80' (La Cinémathèque de Toulouse)

Ha a történetét nézzük, a film az operabarátok számára lehet különösen ismerős, az ősképe ugyanis a Tosca. Bár férfi főszereplője nem festő, hanem jeles katona, Alegria. A Tosca egy kihívó, végzetes asszonyokat alakító, nagy színésznőnek, Sarah Bernhardt-nak íródott, míg ez az alkotás a némafilmkorszak egyik legnagyobb sztárjának, Musidorának. A szépiaszínű, gyönyörűen rekonstruált mű a Baszkföldön játszódik, Don Carlos de Bourbon híveinek felkelése idején, és a Vámpírokkal hírnévre szert tett Musidora femme fatale-ja egy hosszú, de cseppet sem unalmas csábítási jelenetben mutatja meg igazán, miért is lett a kor legünnepeltebb színésznője.

In terms of plot, this film may be particularly familiar to opera lovers: the core of the story is, after all, Tosca. Even though the male protagonist is not a painter but a soldier, Alegria. Tosca was written for the great actress Sarah Bernhardt who played many seductress roles, whereas this work was designed for one of the greatest stars of the silent era, Musidora, whose cult still thrives to this day. Proof of this is the film itself, restoration of which was initiated by the society of friends of Musidora. The superbly restored, sepia work is set in the Basque country at the time of the Carlist uprising of followers of Don Carlos de Bourbon. The lengthy and yet completely entrancing seduction scene of the femme fatale Musidora, who made a name for herself starring in Les Vampires (she is also credited as director in Pour Don Carlos), shows why she became the most celebrated actress of the age.

09.24. péntek 20.15 Francia Intézet

Magyarok Hollywoodban

DRAKULA Dracula

(USA/1931) R: Tod Browning angol, magyar hang / mf, 75'

Tim Burton filmszatóriájában, a világ legrosszabb film-rendezőjéről szóló Ed Woodban még öregkorában is azért morog Lugosi Béla, mert egyszer egy szerepet elhappolt előle Boris Karloff. Kétségtelenül ők voltak a rémfilmkorszak aranykorának legnagyobb sztárjai, és a Frankenstein, valamint Tod Browning Drakulája a legjobb filmjei. Még ma is vérfagyasztó az a jelenet a hideg, vaskos falú teremben, amikor először találkozik a vérgóf az ügyvédbojtárral. Manapság is hitelesnek hatnak a díszletek, és mintha Lugosi Béla alakításán sem fogott volna az idő. Időskori filmjeiről meg beszéljen az említett Tim Burton-film.

In Tim Burton's satire Ed Wood about the world's worst director, Béla Lugosi was still grumbling in his old age because Boris Karloff once poached a role from him. There is no doubt that they were the greatest stars of the golden age of horror flicks and Frankenstein, as well as Tod Browning's Dracula, were the best films. Even today, the scene in the chilly, thick-walled chamber where the count first meets the practising attorney is blood-curdling. The stage sets still appear authentic to a modern eye, and it is as if time had not caught up with Béla Lugosi's acting. Let the abovementioned Tim Burton work talk about his films made in his old age.

09.25. szombat 21.00 Uránia

Hommage / Törőcsik Mari

ÉDES ANNA Anna

(HU/1958) R: Fábri Zoltán magyar hang / Eng subs, 84' (NFI - Filmarchívum)

A Horthy-korszak legelején játszódó dráma hőse egy vidékről a fővárosba kerülő cselédlány, akinek kiszolgáltatottságán keresztül tökéletesen kirajzolódik az akkori társadalom egymásrautaltsága. Anna a paradicsomból kerül a szeretet és megértés nélküli családhoz, ahol végképp elveszít mindent és mindenkit, aki valaha szerette. A Kosztolányi regényéből készült film rendezője mérnöki pontossággal dolgozta ki művének látványvilágát. Ennek és az akkori idők legjobb színészeinek köszönhetően lett ez az egyik legmemorablebb film, ami valaha készült Magyarországon.

The heroine of this drama played out at the beginning of the Horthy era is a chambermaid who has travelled up from the countryside to work in the capital. Through her vulnerability we clearly see the interdependency of society at that time. Anna moves from paradise to a family lacking in love or compassion, where she loses everything and everyone who once loved her. The director of the film based on the Kosztolányi novel worked out the scenes with absolute precision. Thanks to this and the finest actors of the age, we have one of the most moving films ever made in Hungary.

09.21. kedd 16.30 Toldi Mozi

Gyerekegyenlet

ÉGIGÉRŐ FŰ That Lovely Green Grass

(HU/1979) R: Palásthy György magyar hang / Eng subs, 82' (NFI - Filmarchívum)

Misu egy belvárosi bérházban nyaral. A környéken sok barátja akad, mégis unatkozik. Az egyik lakó, Poldi bácsi, a parkőr nyugdíjba készül. Minden reggel és este azt hajtogatja, mennyire fog neki hiányozni a szép zöld gyepek. Misu elhatározza, hogy Poldi bácsi utolsó napjára befűvesíti a gangos ház közel borított udvarát... Az Égigérő fű gyermekeknek készült, de felnőttek számára is legalább annyira élvezetes. A közösség erejéről, az összefogás szükségességéről mesél.

Misu is on holiday in an inner city apartment block. He has many friends in the area but still he is bored. A resident, park-keeper Uncle Poldi, is about to retire. Every morning and evening he goes on about how much he will miss the beautiful green lawns. Misu decides to sow grass seed in the stone-covered courtyard for Uncle Poldi's final day... That Lovely Green Grass was made for children but is at least as enjoyable for adults, too. It speaks of the power of community and the importance of joining forces.

Kísérőfilm / Supporting film:

HA ÉN FELNŐTT VOLNÉK

If I Were a Grown-Up

(HU/1966) R: Szoboszlay Péter 5'

09.25. szombat 11.00 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

EKSZTÁZIS

Ekstase Ecstasy

(CZ/A/1933) R: Gustav Machatý
cseh inzer / mf / Eng subs, 82'
(Národní filmový archiv)

Gustav Machatý sokat emlegetett botrányműve Hedy Lamarr főszereplésével, aki idősödő férje mellé fiatal szeretőt keres magának. A történet elsősorban egy lelki és fizikai örömet kereső nőről szól, de az 1930-as évek Közép-Európájának is erős lenyomata. Lamarr, akit később Hollywood legszebb asszonyának tartottak, nemcsak a filmtörténet egyik első játékfilmes szexjelenetét adta a világnak, de feltalálónak tartják a Bluetooth-kapcsolathoz használt technológia fejlesztésével is foglalkozott. A film 2019-ben a velencei filmfesztiválon elnyerte a legjobb restaurálásnak járó elismerést.

Gustav Machatý's much talked-about scandalous work stars Hedy Lamarr, who dumps her ageing husband in order to find herself a young lover. The story is primarily that of a woman seeking spiritual and physical pleasure, but it is also an impression of Central Europe of the 1930s. Lamarr, who later went on to become Hollywood's most beautiful actress, not only gave the world one of the first feature film sex scenes in film history, but as an inventor she also dealt with torpedoes and the development of technology later used for Bluetooth connections. In 2019, the film won an award for best restoration at the Venice Film Festival.

09.24. péntek 18.30 Uránia

Fókuszban / Mészáros Márta 90

ELTÁVOZOTT NAP

The Girl

(HU/1968) R: Mészáros Márta
magyar hang / Eng subs, 80'
(NFI – Filmarchívum)

Szőnyi Erzsé (Kovács Kati) állami gondozásban nőtt fel. Szülei keresésére hirdetés ad fel, amire egyszer csak válasz érkezik. Mészáros Márta debütáló alkotását a párizsi diáklázadásokkal egy időben mutatták be. A filmet Kovács Kati természetes alakítása mellett az érzékeny témaválasztás és a szinte eszköztelennek ható, minden sallangtól mentes elbeszélésmód teszi egy jelentős életmű markáns nyitódarabjává.

Erzsé Szőnyi (Kati Kovács) grew up in state care. She places an advertisement looking for her parents, and one day she gets a reply. The Márta Mészáros debut work was shown at the same time as the student riots in Paris. The film is a dramatic overture on a truly significant oeuvre not only thanks to the natural acting of Kati Kovács but the sensitive choice of subject and narrative that is virtually free of all frills and artifice.

09.23. csütörtök 16.15 Toldi Mozi

Hommage / Jankovics Marcell

ÉNEK A CSODASZARVASRÓL

Song of the Miraculous Hind

(HU/2001) R: Jankovics Marcell
magyar hang / Eng subs, 90'
(NFI – Filmarchívum)

A film négy, egymást követő mondkörre épülő fejezetben dolgozza fel a magyarok őstörténetét. Az obi-ugor testvérepek körében fellelhető csodaszarvasmondák ősváltozatai szerint egy madártól, egy négylábú ragadozótól és a szarvastól származunk. Majd ezt követi a sziklarajzok stílusában a Hunor-Magor-monda, a szarvas utódának tartott fehér ló mondájához köthető Álmos-legenda és Géza, a honfoglalás nagy művét a kereszténységgel lezáró győztes fejedelem története, mely utóbbi a Képes Krónikát idézi. A film restaurált változata az NFI Filmarchívum belső restaurátor-műhelyében készült el, premierje a 4. Budapesti Klasszikus Film Maratonon látható.

The film covers the ancient history of the Magyars in four successive chapters built on cycles. According to original versions of the miraculous deer legends recorded among the Obi-Ugric kin peoples, we derive from a bird, a four-legged predator, and a deer. This is followed by the Hunor-Magor myth in the style of rock paintings; the legend of Álmos that can be linked with the myth of the white horse seen as the descendant of the deer, and the story of Géza, the victorious prince concluding the great undertaking of the Conquest with Christianity, evoking Chronicon Pictum. – The restored version of the film was completed in the in-house restoration workshop of NFI Film Archive. It debuts at the 4th BKF film marathon.

Kísérőfilm / Supporting film:

PROMETHEUS / Prometheus
(HU/1992) R: Jankovics Marcell 2'

09.25. szombat 16.30 Uránia

Nyitott archívumok / 90 éves a magyar hangosfilm

ESŐS VASÁRNAP

Rainy Sunday

(HU/1962) R: Keleti Márton
magyar hang, 97'
(NFI – Filmarchívum)

Érzelmes, mégis játékosan vidám mese a kamaszkori szerelemről és az első csalódásról. Egy új korszak hajnala, a hatvanas évek szabadabb légkörének ígérete hatja át a történetet, amely valódi felfedezés lehet mindazok számára, akik Keleti Mártontól korábban csak *A tizedes meg a többiek*et vagy *a Málnás Miskát* látták. Mindenekelőtt a fiatal főszereplők, Polónyi Gyöngyi, Mécs Károly, Halász Judit, Tordai Teri, Béres Ilona friss és természetes játéka, valamint a lendületes történetvezetés teszi igazán életrivel az alkotást, amelyen egyszerűen nem fog az idő.

*An emotional yet humorous tale of adolescent love and early disappointments. The story is imbued with a sense of the dawn of a new era, the promise of a more liberated atmosphere in the 1960s. It may come as a surprising discovery for all those who previously had known Márton Keleti only from *A tizedes meg a többiek* (The Corporal and the Others) and *Málnás Miska* (Mickey Magnate). The work is brought to life first and foremost by the fresh and natural acting of the youthful cast of Gyöngyi Polónyi, Károly Mécs, Judit Halász, Teri Tordai and Ilona Béres, not to mention the dynamic storyline, which never gets old.*

09.26. vasárnap 15.00 Uránia

Magyar szem / Zsigmond Vilmos

FÉNYKÉPEZTE ZSIGMOND VILMOS
Photographed by Vilmos Zsigmond
 (HU/2018) R: Szakonyi Noémi Veronika
 magyar hang / Eng subs, 53'

„Ez egy olyan művészeti ág, amely a szemekkel indul. Kinyitod, megpillantasz valamit, az agyad feldolgozza, megnyomod a gombot, a végén pedig vagy kép lesz belőle, vagy sem. Nekem ez nagyon fontos, és folyamatosan azon jár a fejem, vajon mi tesz egy egyszerű fotót jó fotóvá.”

Az 53 perces dokumentumfilm egyfajta utazás Vilmos magánéletén át a művész kiállításán és legkiemelkedőbb fényképein keresztül. Mindezt pedig a magyarországi „második családja” örökíti meg, akik képesek voltak megnyílni és olyan formában elmesélni Vilmos történetét, ahogyan azt még azelőtt soha senki sem tette. Mivel a közönséget Vilmos kíséri végig a történetben, így megismerhetjük fáradszatólan, élénk, őszinte és szellemes karakterét is.

The 53-minute documentary is like a trip through the private life of Zsigmond and the artist's most outstanding photos. All this is captured by his 'second family' in Hungary, who were able to open up and tell the story of Vilmos in a way that no one had ever done before. Since Zsigmond accompanies the audience throughout the story, we also have the opportunity to acquaint ourselves with his indefatigable, lively, sincere and witty character.

Kísérőfilm / Supporting film:
A FÖLD / The Land
 (HU/1955) R: Zsuppa József 10'

Kísérőfilm / Supporting film:
VAS ÉS LÓ / Iron and Horse
 (GB/1975) R: Karl Bardosh 27'

09.26. vasárnap 20.30 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

H MINT HAMISÍTÁS / F for Fake
 (FR/USA/1973) R: Orson Welles
 angol hang / mf, 89'
 (Cinémathèque française)

A *H mint hamisítás* kiindulópontja a művészethamisítás. Az alapanyagot a hatvanas-hetvenes évek nagy port fölvert művészethamisító-párosa szolgáltatja: a festő Elmyr (Elemér) de Hory, emigráns hazánkfi, aki impresszionistákra specializálódott, illetve monográfusa, Clifford Irving, aki maga is hamisító lett. Radnóti Sándor írja a filmről: „Orson Welles filmjét nehéz leírni. Ha dokumentumfilmnek, ha szerzői filmnek, ha műhelymunkának, ha filmes-szének nevezzük, ezek a meghatározások mind csak részlegesek. Játékfilm keveredik interjúval, álinterjúval, dokumentumkollázsokkal, filmetűdökkel, test- és arctanulmányokkal, rendezői narrációval, valamint a filmben – a vágóasztalon – készülő filmmel.” Orson Welles műve elmélkedés a hamisításformák feltárásáról, a hamisítás felismeréséről, annak jelentéséről.

The starting point of F for Fake is art forgery. The ingredients for this docudrama are the art forgery pair who caused such a stir in the 1960s and 70s: the painter Elmyr (Elemér) de Hory, an émigré Hungarian who specialized in the Impressionists, and his biographer, Clifford Irving, who himself became a forger. Sándor Radnóti wrote of the film: "It is hard to describe Orson Welles's film. Whether we call it a documentary, an auteur film, a workshop piece, or film essay, all these only capture a part. It is a feature film mixed up with interviews, hoax interviews, document collages, film etudes, body and face studies, directorial narration, as well as the film made – on the cutting table – in the film." The work of Orson Welles is a reflection on the exploration of the forms of counterfeiting, a recognition of fakery and its meaning.

09.26. vasárnap 11.00 Uránia

GEORGE PAL ANIMÁCIÓS RÖVIDFILMJEI

Animated Short Films by George Pal
 (NL) 63'

A VILÁG LEGNAGYOBB ATTRAKCIÓJA

The Biggest Attraction in the World 1935, 4'

A LÁMPAFÉNY ORSZÁGA / In Lamplightland,
 1935, 4'

A VARÁZSATLASZ / The Magic Atlas, 1935, 7'

CHARLIE VILÁGUTAZÁSA / Charlie's world
cruise, 1936, 5'

ÉTERSZIMFÓNIA / Aethersymphony, 1936, 9'

A MENTŐCSAPAT / The Rescue Brigade, 1937, 6'

ALVÓ SZÉPSÉG / Sleeping Beauty, 1938, 6'

HOGYAN KÉSZÜL A REKLÁMLAKÁT

How an advertising poster was made, 1938, 5'

A VÖRÖS RÁDIÓSZELEPEK BALETTJA

The Ballet of Red Radiovalves, 1938, 3'

PHILIPS KAVALKÁD / Philips Cavalcade, 1939, 6'

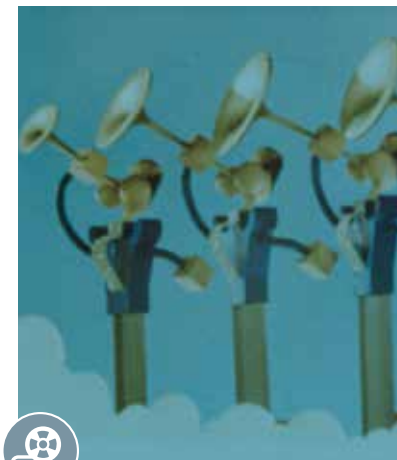
ALADDIN ÉS A CSODALÁMPA / Aladdin and

the Magic Lamp, 1939, 5'

BARÁT A BAJBAN / A Friend in Need, 1940, 3'

(EYE)

A világhírű George Pal Marczincák Gyula György néven született Ceglédén 1908-ban. A budapesti Iparművészeti Főiskolán tanult ipari formatervezést Kaesz Gyula osztályában, majd 1928-ban a Hunnia Filmstúdió főcímrajzolója lett. Az itthoni beszűkült munkalehetőségek elől Nyugat-Európába emigrált. Az eindhoveni Philips vállalat számára a 30-as években készített bábreklámfilmjeiben tűntek fel először sajátos, festett fa alkatrészekből szerkesztett bábfigurái. A rendező 1939-ben Hollywoodba települt, itt szabadalmaztatta a fázisonként cserélgethető fabábukat, „Pal-Doll” néven. A velük készült filmsorozatot *Puppets*nek keresztelte, amely a „puppet” (báb) és „cartoon” (rajzfilm) angol szavak összeolvastásából született. A bábanimációt forradalmasító technika kifejlesztéséért 1943-ban életmű-Oscar-díjat kapott. Az 50-es évektől kezdődően a tudományos-fantasztikus filmek területén alkotott mérföldkönek számító játékfilmeket, mint a H. G. Wells műveiből készült, Oscar-díjas *Világok háborúja* (1953) és *Az időgép* (1960).

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

World-famous filmmaker George Pal was born as Gyula György Marczincák in Cegléd, Hungary in 1908. He studied industrial design in the class of Gyula Kaesz at the Budapest College of Applied Arts, then in 1928 he was appointed title artist at Hunnia Film Studio. Given the limited employment opportunities in Hungary at the time, he emigrated to West Europe. His signature figures made from painted wooden elements first appeared in puppet commercials for the Eindhoven company Philips in the 1930s. In 1939, the director settled in Hollywood where he patented his stop action wooden puppets as 'Pal-Doll'. Series made using Pal-Dolls were called Puppets, a combination of the words 'puppet' and 'cartoon'. In 1943, he was presented with an Academy Honorary Award for the development of novel methods and techniques in puppet animation. From the 1950s, he worked on several landmark sci-fi feature films such as the H. G. Wells-inspired, Oscar-winning The War of the Worlds (1953) and The Time Machine (1960).

09.26. vasárnap 18.00 Toldi Mozi

Fókuszban / Halas & Batchelor

HALAS ÉS BATCHELOR ANIMÁLT VILÁGA *The Animated World of Halas and Batchelor*

(GB/2019) R: Richard Shaw
angol hang / mf, 51'

John és Joy, egy magyarországi zsidó bevándorló és egy munkásosztálybeli nő az angliai Watfordból egymásba szerettek, és rajzolni kezdtek. Műveik nagyban hozzájárultak a britek második világháborús győzelméhez, és ők készítették el a brit filmtörténet első egész estés animációját, az *Állatfarmot*. A világhírű animációs művész házaspár, John Halas és Joy Batchelor lenyűgöző sztorija.

John and Joy, a Jewish immigrant from Hungary and a working class woman from Watford, fell in love and started to draw. Their works contributed to Britain's victory in the Second World War, and they made the first feature-length animation in British film history, Animal Farm. This is the fascinating story of the world-famous animation couple John Halas and Joy Batchelor.

Kísérőfilm / Supporting film:

DILEMMA / Dilemma
(GB/1981) R: John Halas 11'

Kísérőfilm / Supporting film:

MUZSIKUS / Music Man
(GB/1938) R: John Halas 8'

09.25. szombat 16.30 Toldi Mozi

Hommage / Bertrand Tavernier

HALÁLÁS EGYENES ADÁSBAN *La mort en direct / Death Watch* (FR/BRD/1980) R: Bertrand Tavernier francia, magyar, német hang / mf / Eng subs, 130'

Tavernier filmje a valaha volt egyik legjobb, legzavarbaejtőbb filmötletből indul ki: Roddyt (Harvey Keitel) a természetet vizsgálják, de ez, bár annak látszik, nem egyszerű rutinszemvizsgálat, hanem kamerapróba. Roddy, amit lát, azt közvetíti is egy tévétársaságnak. Egy halálos beteg nő utolsó napjairól, életéről tudósít. Egy tükör másik oldaláról figyel az is, ahogy az orvos közli a gyönyörű hölgygel (ez Romy Schneider legérdekesebb szerepe) a diagnózist. A számítógépek segítségével sikerregényeket író nő lesz az áldokumentumfilm főhőse és tulajdonképpen áldozata. Fontos kérdésekkel szembesít a film: meddig lehet elmenni az alkotónak, mi számíthat egy ember kizsákmányolásának. Mit jelent a média felelőssége?

Tavernier's film is based on one of the best, most baffling film concepts ever: Roddy (Harvey Keitel) is being examined in the opticians, but although it appears to be a routine procedure it is anything but that. It is a camera test. Whatever Roddy sees is relayed to a TV station. He is reporting on the final days and life of a dying woman. As the doctor gives the beautiful woman (this is the most interesting role Romy Schneider ever had) the diagnosis, the interaction is also being viewed through a two-way mirror. The woman who writes successful novels using computers is the protagonist and at the same time the victim of this fake documentary. The film raises important issues: how far can an artist go, what counts as exploitation of a person? What does the responsibility of the media mean?

09.25. szombat 19.30 Francia Intézet

Magyar szem / Zsigmond Vilmos

HARMADIK TÍPUSÚ TALÁLKOZÁSOK *Close Encounters of the Third Kind* (USA/1977) R: Steven Spielberg angol hang / mf, 138'

Meglepően optimista, naiv és még kedvesnek is mondható film Steven Spielberg az ember és a más bolygóról érkezett idegen lények találkozását bemutató filmje: a *Harmadik típusú találkozások*. Annak ellenére az, hogy nem egy jelenet a horror dramaturgiája szerint működik, enyhén félelmet keltő és titokzatos. De mintha az a remény fejeződne ki benne, hogy az emberiség (nem az egyes ember) nem ostoba, nem pusztítja el önmagát, a Földet, amin él, nem száll szembe olyan ellenséggel, melynek az erejét nem tudja felmérni sem. Ez a naiv hit a hidegháború idején legalább annyira fontos volt, mint amennyire fontos kellene hogy legyen most, a klímaválság idején. Nemcsak az marad emlékezetes, ahogy Richard Dreyfuss krumpiliprűből hegyet épít a tányérján, nemcsak a jelenések képei, az éles fények, hanem ez a szellemiség is.

Close Encounters of the Third Kind, a surprisingly optimistic, naive, and yet endearing film, is Steven Spielberg's take on the meeting of humanity and aliens from another world. Even though there are several scenes that work according to horror dramaturgy, it is only modestly scary and mysterious. It is as though it expresses the hope that humanity (and not the individual) is not foolish and will not destroy itself and the planet on which it lives, it will not go up against an opponent whose power cannot be calculated. This naive belief was at least as important during the Cold War as it may now be, during the ongoing climate crisis. What remains memorable is not only how Richard Dreyfuss constructs a model mountain out of mashed potato on his plate, not only the images of revelations and blinding lights, but this mindset as well.

09.25. szombat 19.30 Szent István tér

Fókuszban / Mészáros Márta 90
Hommage Töröcsik Mari

HOLDUDVAR *Binding Sentiments* (HU/1968) R: Mészáros Márta magyar hang / Eng subs, 82' (NFI – Filmarchívum)

Edit (Töröcsik Mari), a politikusfeleség egy baleset következtében hirtelen megözvegyül. Férjét nem szerette, fiai nem értik meg, valódi barátai nincsenek, így az asszony a teljes magány légúres terébe kerül. Egzisztencialista ihletettséggű, modernista filmdráma, amely Mészáros Márta rendkívül termékeny pályakezdésének (három év alatt három nagyjátékfilmjét mutatták be) második darabja.

Edit (Mari Töröcsik), wife of a politician, is suddenly widowed as a result of an accident. She did not love her husband, her sons do not understand her, she has no real friends, thus the woman suddenly finds herself in a completely lonely, isolated space. This is an Existentialist-inspired, Modernist film drama, the second work in the hugely fertile early part (three feature films in three years) of Márta Mészáros's career.

09.25. szombat 19.00 Uránia

Fókuszban / *Huszárik Zoltán 90 Hommage* / Tóth János

HUSZÁRIK ZOLTÁN RÖVIDFILMJEI

Short Films by Zoltán Huszárik

(HU) magyar hang / Eng subs, 112'
(NFI – Filmarchívum)

JÁTÉK / *Play*, 1969, 6'

GROTESZK / *Grotesque*, 1963, 12'

ELÉGIA / *Elegy*, 1965, 19'

CAPRICCIO, 1969, 16'

AMERIGO TOT, 1969, 19'

A PIACERE, 1976, 28'

TISZTELET AZ ÖREGASSZONYOKNAK

Homage to Old Ladies, 1972, 12'

Huszárik Zoltán, a *Szindbád* egyedülálló tehetségű, de nehéz sorsú rendezője nagyjátékfilmből mindössze kettőt készíthetett. Különleges képzelőerejét, egyszerre létfilozófiai és képzőművészeti ihletésű látásmódját azonban szerencsére számos rövidfilm is őrzi. Ezek közül több szintén korszakos jelentőségű volt. Az olyan filmek, mint a Balázs Béla Stúdióban készült *Elégia* és *Capriccio* mindmáig inspirálóan hatnak alkotók egész generációira.

Zoltán Huszárik, the uniquely talented director of Szindbád (Sindbad) who endured a troubled life, was only able to complete two feature films. Luckily, however, numerous short films preserve his remarkable powers of imagination and his vision inspired by both his philosophy of life and fine art. Several of these works were of epochal significance. Films such as Elégia (Elegy) and Capriccio made in Balázs Béla Studio continue to inspire entire generations of filmmakers to this day.

09.22. szerda 17.00 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / *Season of Classic Films*

IFJÚ VÉTKESEK / *Ung flukt*

The Wayward Girl / Young Sinners

(N/1995) R: Peter Solan
norvég hang / mf / Eng subs, 95'
(Norsk filmintitutt)

A jómódú, magas rangú családba született Anders szülei nem szeretnék, hogy a fiú folytassa a kapcsolatát Gerddel. És már az első néhány jelenetben igazat is kell adnunk nekik. Gerd nem az a lány, akit egy kissé merev apa szeretne. Nem megy el a randevúra Andersszel, Anders összegyűri a mozijegyeket, dühösen kószál, és meglátja, hogy a lányt éppen több társával együtt leszállítja egy hajóról és letartóztatja az oslói rendőrség. Anders ellopja szülei kocsiját, és megszojteti a lányt, akinek tetszik a fiú merészsége, és egy elhagyott erdei rönkházban találunk együtt menedéket. A főszereplő nem más, mint az elsőfilmes Liv Ullmann. Aki ebben a merész, társkapcsolati thrillerként is aposztrófálható filmben messze nem az a magát kereső értelmiségi nő, mint későbbi filmjeiben. Vetkőzőszámára sokáig emlékezni fogunk.

The parents of Anders, born into a well-off, upper-class family, are against him continuing his relationship with Gerd. And on the basis of the first few scenes, we have to say they are right. Gerd isn't the type of girl a somewhat strict father would warm to. She doesn't go on a date with Anders, he tears up the cinema tickets, wanders about angrily, and at that moment sees the girl along with a few friends disembarking from a boat and being arrested by the Oslo police. Anders steals his parents' car, and elopes with the girl, who is attracted to the audacious actions of the boy. Together, they find refuge in a rundown log cabin in the forest. The female lead is played by Liv Ullmann in her first credited part, a bold film that could be termed a 'relationship thriller' far from the self-seeking intellectual woman we see her playing in later films. She remains memorable for her striptease scene.

09.25. szombat 20.30 Toldi Mozi

Fókuszban / *Jancsó Miklós 100*

ISTEN HÁTREFELÉ MEGY

God Walks Backwards

(HU/1990) R: Jancsó Miklós
magyar hang / Eng subs, 87'
(NFI – Filmarchívum)

Jóslat lett volna ez a film? Megjósolta volna valóban a Gorbacsov elleni puccsot? A rendszerváltásról szól, annak sikertelenségéről? Annak kudarcáról? Nem könnyű ezt megválaszolni. Mindenesetre az tény, hogy nem sokkal a Gorbacsov elleni puccskísérelt előtt készíttette el az, úgy tűnik, látónki képességekkel is rendelkező nagy rendezőnk. A helyszín: nagy park közepén egy kastély. Monitorokon át látjuk a moszkvai puccsot. Tankok érkeznek, mindenkit legyilkolnak, a főszereplőt, Marcit és a barátját is. Az utolsó jelenetben, ami az egyik legemlékezetesebb és legtöbbet idézett Jancsó-jelenet, kiderül, hogy mindez csak a filmes képzeletének születte. Ahogy a végkifejlet is. Melynek nem politikus lesz az áldozata.

Was this film a prophecy? Did it indeed foretell the putsch against Gorbachev? Is it about the change of regime and its failure? Its fiasco? It is not easy to answer these questions. Whatever the case, the fact is that the film was made by Hungary's great director, who also seems to have visionary powers, not long before the real coup attempt against Gorbachev. Location: a mansion in the middle of a great park. We observe the Moscow revolt on monitors. Tanks arrive, everyone is massacred, our hero Marci and his friend included. In the final scene, one of the most memorable and most quoted of all Jancsó scenes, it transpires that the whole thing was born of his cinematic imagination. Just as the denouement. The victim of which is not a politician.

09.23. csütörtök 18.00 Toldi Mozi

Hommage / *Jankovics Marcell*

JÁNOS VITÉZ

Johnny Corncob

(HU/1973) R: Jankovics Marcell
magyar hang / Eng subs, 79'

Jankovics Marcell 1973-ban bemutatott nagyszabású *János vitéz*-feldolgozásával indult az egész estés magyar animációs filmek gyártása. A népművészetet és a szecessziót egyedi módon ötvöző, színpompás zenés rajzfilm Petőfi Sándor születésének 150. évfordulójára készült. Ez Jankovics Marcell életművének első olyan darabja, amelyben az alkotó a magyar kultúra évszázados értékeit ülteti át rajzfilmre. Bemutatásának évében több mint másfél millióan váltottak rá jegyet, és azóta is a magyar nézők egyik kedvence.

Marcell Jankovics started making full-length animation films with his adaptation of the tale of Johnny Corncob released in 1973. The gloriously technicoloured, musical cartoon blending folk art and Art Nouveau was made for the 150th anniversary of the birth of poet Sándor Petőfi. This was the first work in the oeuvre of Marcell Jankovics in which the centuries-old values of Hungarian culture were transplanted into animation. In its debut year alone more than 1.5 million cinema tickets were sold, since when it has remained one of the top favourites of Hungarian audiences.

Kísérőfilm / Supporting film:

KÜZDŐK

Fight

(HU/1977) R: Jankovics Marcell 3'

09.24. péntek 19.30 Szent István tér

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

JÖJJ ÉS LÁSD!

Gyvi i szmotri *Come and See*

(SZU/1985) R: Peter Solan
orosz, belarusz, német hang / mf / Eng subs, 146'
(MOSFILM)

Ez nem az a film, amit kétszer meg tud nézni az ember. Ez az a háborús film, aminek egyes jelenetei kitörőhözhatóak az emlékezetünkben. A kollektív emlékezetből. Ez az a háborús film, amit meg kellene mutatni minden hadüzenettel fenyegetőnek. Erőssége a gyermekszemszög. A gyerekek szenvedése az, ami fájóan érinti a nézőt. Olyan mértékű azonosulást követel meg a rendező Elem Klimov, mint korábban egyetlen háborús film sem. Mindenféle szépeltetés, a gonosz (ez természetesen itt a megszálló német csapatokat jelenti) árnyalása nélkül, nyersen és, nincs rá jobb szó: kegyetlenül mutatja meg, milyen is a háború, mivé lesz benne az ember. Még akkor is, ha csak gyerekek.

This is not a movie that one can watch twice. This is a war film in which certain scenes remain indelibly burnt into the memory. In the collective memory. This is a war film that must be shown to every power threatening to declare war. Its strength lies in its coming from the perspective of a child. It is the suffering of children that pains the viewer most. Director Elem Klimov demands a level of identification unprecedented in previous war films. There is not one ounce of beautification, no nuancing of evil (here, naturally, we are talking about occupying German troops), it shows in a raw and, there is no other word for it, cruel state, what war is, and what becomes of a person living through it. Even when that person is only a child.

09.21. kedd 19.45 Toldi Mozi

Magyar szem / Hildebrand István

KATONAZENE

Military Band

(HU/1962) R: Marton Endre
magyar hang / Eng subs, 91'
(NFI - Filmarchívum)

Bródy Sándor egy egészen rövidke novellájából készült a film, amely időtálló műnek bizonyult. Korfeszítő ereje ma is csorbítatlanul érvényesül. Hőse a K und K előkelő katonatiszti, akinek kifogástalan uniformisa alatt elvetemült, gonosz lélek lakozik. Gátlástalansága nem csak a nőkkel szemben nyilvánul meg, hanem mindenben. Elmegy az emberi gonoszság legvégső határáig. Hildebrand István operatőri munkája a filmszemle különdíját kapta, ugyanakkor a film végének érdekes labortrúkjá is egyedi teljesítmény volt az akkori időkben.

The film, which has proved to be a timeless work, is based on a short novella by Sándor Bródy. Its power in encapsulating a particular period remains undimmed. The hero is a distinguished officer of the imperial army who, under an impeccable uniform, hides a vicious, evil spirit. His lack of inhibition is apparent not only as regards women but everything. We see he is prepared to journey to the final frontiers of human iniquity. The cinematographic work of István Hildebrand won him a special prize, yet the interesting background trick at the end of the film was also unique for its time.

09.26. vasárnap 20.00 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

KI ÉNEKEL OTT? / *Ko to tamo peva?* *Who's Singing Over There?*

(YU/1986) R: Slobodan Šijan
szerbhorvát hang / mf / Eng subs, 84'
(Jugoslovenska kinoteka)

Nehéz meghatározni ennek a filmnek a műfaját. A leg-egyszerűbb lenne filmvígjátéknak nevezni, de ahhoz el kellene tekinteni a végétől, a zárlatától, valamint attól is, hogy 1941-ben játszódik. Lehetne filmszatírnak is nevezni, hiszen a kis, díszes társaság, aminek utazását a film bemutatja, reprezentálja a jugoszláv társadalmat. E kis közösség élethelyzetét és problémáit szívvel, fanyar humorral, megértéssel, étellel telve mutatja be Slobodan Šijan. Ennyiben tehát rá lehet ismerni a kései követőnek, Emir Kusturicának a filmjeire is benne. Ugyanakkor mégsem csak szatíra, nem csak zenés operettcske, bár a zenének és a különös népi hangszernek, a dorombnak fontos szerepe van benne, mert sehogy sem vonható ki belőle a háború. Tehát inkább tragikomédia.

It's tricky to decide which genre this film falls into. The easy way out would be to pigeonhole it as a film comedy, but to do so would be to ignore its end, its denouement, plus the fact that it is set in 1941. It could also be categorized as a film satire because the small, colourful group whose journey the film tracks is representative of Yugoslavian society. Slobodan Šijan portrays the lives and problems of this modest community poignantly, with wry humour, deep understanding and bubbling with life. Indeed, these elements are also recognizable in the films of his follower, Emir Kusturica. At the same time, it is not merely a satire, nor is it just a musical operetta, even though the music and the remarkable folk instrument, the Jew's harp, play an important role, because in the end there is no way to extract war from it. In other words, it is more a tragicomedy.

09.25. szombat 18.00 Toldi Mozi

Magyar szem / Koltai Lajos

KOLTAI NAPLÓ 2001-2003

Koltai's Diary 2001-2003

(HU/2004) R: Muhi András, Muhi Klára
magyar, olasz hang, 70'

A rendhagyó portré alkotói az Oscar-jelölés idején kapcsolódnak be az ismert magyar operatőr életébe. Koltai pályáján az inga – *A napfény íze* és a *Maléna* után – mintha megint az európai filmek felé lendülne. A filmben többek között megszólal Kovács László, Zsigmond Vilmos, Illés György, Vittorio Storaro, Roberto Benigni, Giuseppe Tornatore, Szabó István, Töröcsik Mari, Maár Gyula és Kertész Imre.

The makers of this unusual portrait film joined up with the well-known Hungarian cinematographer around the time of Oscar nominations. The pendulum of Koltai's career – after Sunshine and Maléna – seems to be swinging towards European films again. In the film we may hear the recollections and accounts of the following: László Kovács, Vilmos Zsigmond, György Illés, Vittorio Storaro, Roberto Benigni, Giuseppe Tornatore, István Szabó, Gyula Maár, Mari Töröcsik, Imre Kertész and others.

09.26. vasárnap 19.00 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

KIS APOKRIFOK - VÁLOGATÁS AZ INFORG STÚDIÓ RÖVIDFILMJEIBŐL

Little Apocrypha - Selection of the Short Films of Inforg Studio

(HU) magyar hang, 97'
(Inforg Stúdió Archívum)

BEFORE DAWN, 2004, 12'

RÉSFILM / *Slitfilm*, 2005, 19'

GRÁNÁTOK / *Grenades*, 2003, 18'

TÜRELEM / *With a Little Patience*, 2007, 14'

KIS APOKRIF NO 1. / *Little Apocrypha No. 1*, 2004, 6'

ARANYMADÁR / *Golden Bird*, 2000, 28'

Az Inforg Stúdió 2000 és 2010 között a magyar filmkultúra megkerülhetetlen műhelye volt, amely a BBS friss, kísérletező kedvű szellemi örökségét vitte tovább. Mára komoly életművel bíró fiatal alkotók indultak innen, és sokan próbálhatták ki magukat olyan műfajokban és technikákban, amelyekben máshol nem lett volna lehetőségük. A számos díjat begyűjtő csapatban, amelyet Muhi András producer vezetett, felbukkant például Fliegauf Bence, Mundruczó Kornél, Nemes László, Szaladják István, Politzer Péter, a Kálmánchelyi-Végh-Stefanovics-trió, Kenyeres Bálint, Oláh Lehel és Bódis Kriszta. Az Inforg-archívum kincseiből válogató program egy évtized távlatából keresi a választ arra, hogy mi volt a stúdió jelentősége és sikerének titka.

Between 2000 and 2010, Inforg Studio was the focal point of Hungarian film culture, carrying on the fresh, experimental intellectual heritage of BBS. Young artists who by today have significant oeuvres started out here; many could try out genres and techniques that elsewhere they would never have had the opportunity of doing. The Inforg team that collected numerous awards included such artists as Bence Fliegauf, Kornél Mundruczó, László Nemes, István Szaladják, Péter Politzer, the Kálmánchelyi-Végh-Stefanovics-trio, Bálint Kenyeres, Lehel Oláh and Kriszta Bódis. The programme selecting from among the treasures in the Inforg archives seeks an answer – from the distance of a decade – to the questions: what was the studio's significance and what was the secret of its success.

09.24. péntek 19.00 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

KOS BARNABÁS ÜGYE *Případ Barnabáš Kos* *The Case of Barnabáš Kos*

(CZ/1965) R: Peter Solan
szlovák hang / mf / Eng subs, 88'
(Slovenský filmový ústav)

Barnabáš Kos triangulumon játszik. Barnabáš Kos lekési az előadást, és akkor ül be a hangszere mögé, amikor azt már meg kellett volna ütnie. A Peter Karvaš elbeszéléséből készült tragikomédiában nem az történik, amire számítanánk, nem rúgják ki a címszereplőt, hanem váratlanul emelkedni kezd a karrierje, a *Kos Barnabáš ügye* ugyanis a képmutatás, a régi rendszer, a szocialista elnyomó rendszer bürokratikus szervezetének leleplezése, gyilkos satíra. A kedves, alapvetően szimpatikus, szerény képességű, fém háromszögön játszó zenész eleinte tiltakozik, idővel elfogadja sorsát. Az egyre sötétebb és furcsább karriertörténetet mintha nem csak az említett elbeszélés, hanem Kafka írásai is ihlették volna.

Barnabáš Kos plays the triangle. Barnabáš Kos is late for the rehearsal and only gets to his instrument after it should have sounded. In this tragicomedy based on the short story by Peter Karvaš, what we would expect to happen does not come to pass, that is, the protagonist is not sacked for his tardiness but rather his career begins to rise unexpectedly; The Case of Barnabáš Kos is an exposure of hypocrisy, the old regime, the bureaucratic organization of the oppressive socialist system, a deadly satire. The kind, basically sympathetic musician who plays his small part on a humble metal triangle with modest ability initially protests before gradually coming to accept his fate. The increasingly dark and weird story of a career gone haywire seems to have been inspired not only by the abovementioned narrative but by Kafka's writings, too.

09.22. szerda 20.30 Toldi Mozi

Hommage / *Törőcsik Mari*

KÖLYÖK / *Our Kid*

(HU/1959) R: Szemes Mihály
magyar hang / Eng subs, 91'
(NFI – Filmarchívum)

A címszereplő az egyik legfiatalabb alkalmazottja a dunajvárosi vasműnek. A kamasz lány sok galibát és életveszélyes helyzetet okoz kétbalkezesével a vasmunkásoknak és persze magának is, elbocsátani azonban nem akarják, mert mindenki megszerette. Kiáll érte az igazgató, és a rendőrségen is talál magának pártfogót. Kölyök a munkások szeme láttára érik nővé, akiért hamarosan megindul a versengés a férfiak között. Törőcsik Mari ezért a szerepéért 1960-ban Karlovy Varyban a legjobb nő alakítás díját kapta.

The 'Kid' in the title is one of the youngest employees at the Iron Works in Dunaújváros. The clumsiness of the teenager results in many upsets and hazardous situations to the iron workers and, of course, herself, but she is not sacked because everyone loves her. The works director is on her side, and she also finds a supporter in the police. The Kid transforms into a woman, and suddenly all the men are vying for her attention. Mari Törőcsik's role won her the prize for best female character in Karlovy Vary in 1960.

09.24. péntek 15.30 Toldi Mozi

Magyarok Hollywoodban

LEGÉNYLAKÁS / The Apartment

(USA/1960) R: Billy Wilder
angol hang / mf, 125'

A *Legénylakást* tartják a vígjátékokban igen erős Billy Wilder egyik legjobb filmjének, holott ez a film minden, csak nem vídám. A történet – a főnökének a lakását a légyottjaira átadó kisember története, aki sokáig nem is tudja, kit tisztelhet a titkos szeretőben – kifejezetten komor. A munkahely légköre, a végtelenné tűnő folyosók és irodák, a bürokrácia a remény elől minden levegőt elszívó atmoszférája egészen nyomasztó. És maga a legénylakás sem egy derűs hely. Ám mégis, a két nagyszerű színész játéka miatt van az egész filmben valami olyan könnyed életszeretet, valami olyan melengető melankólia, ami miatt nemcsak azt érezni rögtön, hogy remekművel van dolgunk, hanem azt is, hogy valójában nincsenek elhibázott életek. Minden idők egyik leghatásosabb díszlete a magyar Trauner Sándor (Alexandre Trauner) Oscar-díjas mesterműve.

The Apartment is considered one of the best films directed by Billy Wilder, who has a reputation in comedies, even though this film is anything but a comedy. The storyline – it is about a man handing over his apartment to his boss for his trusts, and who for a long time does not know the identity of the secret lover – is definitely sombre. The milieu of the workplace, the endless corridors and offices, the stifling atmosphere of bureaucracy sucking all oxygen from hope is totally depressing. Nor is the apartment a cheerful spot, either. Yet, thanks to the acting of the two main protagonists, there is some sort of light joie de vivre in the whole movie, a sort of warming melancholy that brings one to the instant realization: this is a masterpiece, and there are actually no wasted lives. One of the most effective stage sets of all time is the powerful and Oscar winning work of Hungarian Sándor Trauner (Alexandre Trauner).

09.23. csütörtök 20.00 Uránia

Magyarok Hollywoodban

LENNI VAGY NEM LENNI**To Be or Not to Be**

(USA/1942) R: Ernst Lubitsch
angol, német hang / mf, 99'

A Lengyel Menyhért darabjából készült filmben egy varsói színtársulat Gestapo-különítménynek adja ki magát, hogy lengyel zsidókat mentsen. Ez a remek fekete komédia egy árulás után változtatja meg hangnemét, és lesz egyre sötétebb, komorabb, akciódúsabb. Lubitschnak különleges érzéke volt a komikum időzítéséhez, ahhoz, hogy egy poén többet jelentsen önmagánál: ezt, az Európából hozott kifinomult érzékenységet hívták méltatói, mint Billy Wilder, Lubitsch-kéjgyegek. Ez az érzékenység volt a gátja annak, hogy a kevésbé szofisztikált műfajok, mint a burleszk vagy a bohózat felé tereljék. A Lubitsch-kéjgye vagy Lubitsch touch egyik ismérve, hogy finoman szurkálja vagy olykor egyenesen semmibe veszi az amerikai prúd normákat: Lubitsch szabadsága és nagysága is ebben nyilvánul meg.

Based on Menyhért (Melchior) Lengyel's play, the film features a Warsaw theatre troupe pretending to be a detachment of the Gestapo in order to rescue Polish Jews. This outstanding black comedy changes its hue after a betrayal, to become ever darker, gloomier, vibrating of action. Lubitsch had a particular sense for timing the comic element, to make a joke mean something beyond itself: this refined sensitivity brought from Europe was called by his admirers, like Billy Wilder, Lubitsch's hand or Lubitsch touch. This sensitivity of his was to bar him from driving towards less sophisticated genres like burlesque or farce. One of the characteristics of Lubitsch's hand is his picking on or even ignoring the prude norms of America: by which Lubitsch's freedom and greatness become manifest.

09.22. szerda 20.00 Uránia

Hommage / Tóth János

MACSKAJÁTÉK**Catsplay**

(HU/1974) R: Makk Károly
magyar hang / Eng subs, 103'
(NFI – Filmarchívum)

A film hőse a hajdan szép két Szkalla lány. Ma már idős nővérek, akiket az élet elválasztott egymástól. Kettejük közül Giza a magányosabb. Münchenben él a fiánál, bérletben, tolszékben. Övegy Orbánné Budapesten ad énekleckéket, és utolsó szerelmi regényét éli régi udvarlójával, a nyugalmazott tenorral, Csermlényivel. A nővérek mindennap felhívják egymást, a flashback melankóliájával elevenedik fel a múltjuk.

The heroines of the film are the two Szkalla sisters. When they were young they were bright and pretty, but now they are old and live separately. Giza is the more lonesome. She is physically handicapped, and lives with her son in Munich. Mrs. Orbán is a widow, and gives singing classes to scrape a living in Budapest. She is having her last romance with Csermlényi, her old suitor, a retired tenor. When in a good mood, she plays catsplay with her lodger, Egérke. The sisters phone each other every day, and their past is recalled in melancholic waves of flashbacks.

09.21. kedd 18.30 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Season of Classic Films

MARIA DO MAR - TENERPARTI RÓMEÓ ÉS JÚLIA / Maria do Mar / Maria of the Sea

(PT/1930) R: José Leitão de Barros
portugál hang / mf / Eng subs, 94'
(Cinamateca Portuguesa – Museu do Cinema)

Ez az elfeledett és újralfedezett remekmű tulajdonképpen nem is játékfilm, nincs is igazán elmesélhető története, kijelölt főhőse. Mi sem jellemzőbb, mint hogy a cím egy hajóra utal, egy halászbárka neve. Sokkal inkább szociográfia ez, mint fikciós film: egy portugál halászfalu teljes életét, a falu lakóinak életeseményeit mutatja fel születéstől halálig, a nagy szerelmek beteljesedésétől egészen a személyes, a halászeletemóddal járó tragédiáig. Nagyon sok premierplánnal, nagyon sok nagy totállal, légi felvételek tetsző nagyszabású képpel. A falu, Nazale közössége a film valódi főszereplője, illetve még inkább a falu és a kockás ruhákba bújt falusiak életét meghatározó őselem, az óceán.

This once forgotten and rediscovered masterpiece is in fact not a feature film, it does not contain a real storyline and protagonist. Nothing could be more typical of this work than that the title refers to a vessel, the name of a fishing boat. It is far more a sociographic than fictional film: the full life of a Portuguese fishing village, the events experienced by the residents, from birth to death, from the fulfilment of majestic loves all the way to personal tragedies associated with a life spent harvesting the ocean. It comes with countless close-ups, countless longshots, panoramic images akin to aerial shots. The village, the community of Nazale, is the true lead of the film, or maybe more so the ocean, the eternal element defining the life of the village and the villagers dressed in check.

09.25. szombat 16.00 Toldi Mozi

Magyar szem / Zsigmond Vilmos

MCCABE ÉS MRS. MILLER / McCabe & Mrs. Miller

(USA/1971) R: Robert Altman
angol hang / mf, 120'

2021 júniusában rangsorolta az igen tekintélyes és koros – egykor még Händel bemutatásáról is kritikát közlő – angol lap, a Guardian Robert Altman rendező filmjeit. Egy olyan feketekomédia-klasszikus, mint *M.A.S.H.*, be sem került az első tízbe. *A Játékost*, a *Gosford parkot*, a *Rövidre vágva* című jelentős filmet is megelőzve az első a Zsigmond Vilmos fotográfálta *McCabe és Mrs. Miller* lett. Ez az elégius westernballada a bordélyok világáról egy alapvetően jó emberről, McCabe-ről (Warren Beatty) és harcostársáról, Mrs. Millerről (Julie Christie) szól. Emlékezetes képei a tűzről, a lányokról, arról, hogy mit jelent az apróbb dolgokban észrevenni a boldogságot, teljesen indokolttá teszik, hogy a csodálatos életmű (amelynél Paul Thomas Anderson rendező szerint alig van nagyobb) koronájának ezt nevezi az említett lap.

In June 2021, the Guardian, the highly regarded British newspaper that once even critiqued Händel's premieres, published a ranking of director Robert Altman's films. The black war comedy classic M.A.S.H. doesn't even make it into the top 10. Beating off such major films as The Player, Gosford Park and Short Cuts, first place goes to McCabe & Mrs. Miller with cinematography by Vilmos Zsigmond. This elegiac Western ballad is about the world of brothels, a fundamentally good person, McCabe (Warren Beatty) and his 'comrade-in-arms' Mrs. Miller (Julie Christie). The memorable images of the fire, of the girls, of what it means to find happiness in the little things, fully justify the fact that the British daily reckons this to be the crowning achievement of an amazing oeuvre (director Paul Thomas Anderson reckons there are few greater than this).

09.24. péntek 20.30 Uránia

Nyitott archívumok / 90 éves a magyar hangosfilm

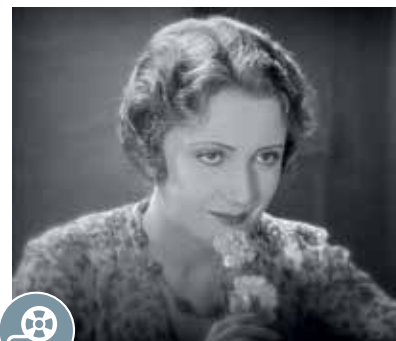
MESEAUTÓ The Dream Car

(HU/1934) R: Gaál Béla
magyar hang / Eng subs, 99'
(NFI – Filmarchívum)

A kis fizetésű banki alkalmazott és a vezérigazgató házassággal végződő szerelméről szóló, félreértéseken alapuló vígjáték a második világháború előtti magyar filmgyártás egyik legnagyobb kasszasikere, a magyar filmtörténet örökzöld darabja, egy korszak jelképe. A sikerben nagy része volt a Márkus Alfréd által komponált zenének és betétdaloknak. Sikerének titka máig foglalkoztatja a filmtörténészeket. Többnyire modern népmeseként értelmezik, melyben ezúttal nem a szegény fiú, hanem a szegény lány indul el szerencsét próbálni.

The comedy based on serial misunderstandings between the lowly bank employee and the bank director, who are destined to fall in love and marry, was one of the box office hits of Hungarian filmmaking prior to the Second World War, becoming an ever-green of Hungarian film history and a symbol of the age. A large part of the success can be put down to the music and songs by Alfréd Márkus. Film historians to this day debate the secret of the film's success. They generally interpret it as a modern-day fairy tale in which this time it is not the poor lad but the poor girl who sets off into the world to seek her fortune.

09.22. szerda 18.30 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei

MIÉNK AZ ÉJSZAKA Die Nacht gehört uns The Night Belongs to Us

(D/1929) R: Carl Froelich
német hang / mf / Eng subs, 110'
(DFF – Deutsches Filminstitut & Filmmuseum Wiesbaden)

A fiatal versenyzőnő, Bettina balesetet szenved autójával edzés közben Szicíliában. Szerencsére a jóképű kalandor, Harry Bredow megmenti az ájult lányt, de mire az felébred, a férfi eltűnik. Bettina gondolatai ettől kezdve csak a titokzatos idegen körül forognak, akit mindenképpen szeretne megismerni. Száguldás, autócsodák és mediterrán szenvedély az 1920-as évek végéről. Az egyik első német film, amely a hangosfilmre való átállás idején forgott.

The young racing driver Bettina is involved in a car crash during testing in Sicily. Luckily, the handsome adventurer Harry Bredow is there to save the girl who has been knocked unconscious. When she comes round, he has disappeared. Since then, all Bettina's thoughts revolve around her mysterious rescuer whom she desperately wants to meet again. High speed racing, fancy automobiles and Mediterranean passion from the late 1920s. This is one of the first German films to be made during the transition from silent to sound movies.

09.25. szombat 20.00 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Európai archívumok kincsei / Filmkoncertek

MOTORRAL A FELHŐK FÖLÖTT Mit dem Motorrad über die Wolken A Motorcycle Trip Among the Clouds

(A/1926) R: Lothar Rübelt
Zene / music: Elaine Loebenstein zongora / piano
német inzert / mf / Eng subs, 46'
(Filmmuseum Austria)

Lothar Rübelt, a neves osztrák fotóriporter, sportfotográfus 1926-ban egy csapat fiatal motoros útját követte kamerával Bécsből a Dolomitokig. Az így született némafilm, amely a klasszikus gépcsodákat, a természet és az emberi kitarás előtt egyaránt tisztelig, minden szempontból lélegzetelállító. A vadregényes tájakon haladó túrán bevállalós sportemberek nyújtanak igazi *Easy Rider*-életérzést. Ma is lenyűgöző teljesítményüket sajnos tragédia követte, mert a film egyik szereplője, a rendező testvére, Ekkehard nem sokkal a forgatás után egy balesetben életét veszítette.

In 1926, Lothar Rübelt, the famous Austrian photojournalist and sport photographer, followed a group of young motorcyclists as they drove from Vienna to the Dolomites. The silent film that was thus created, which pays homage equally to classic machines, nature and human endurance, is breathtaking from every aspect. These daredevil sportsmen crossing romantic landscapes exude a genuine Easy Rider lifestyle. Their achievement, which still evokes a sense of awe today, was followed by tragedy: Ekkehard, brother of the director and one of the figures in the film, lost his life in an accident not long after shooting had concluded.

09.26. vasárnap 17.30 Francia Intézet

**MOHOLY-NAGY LÁSZLÓ
RÖVIDFILMJEI**
Short films by László Moholy-Nagy
(A/D) 46'

MARSEILLE RÉGI KIKÖTŐJE / Marseille Vieux Port, 1930, 11'

FÉNYJÁTÉK - FEKETE-FEHÉR-SZÜRKE / Lightplay: Black / White / Gray, 1930, 6'

NAGYVÁROSI CIGÁNYOK / Big City Gypsies, 1932, 11'

HANGZÓ ABC / ABC in Sound, 1933, 2'

A RÁKOK ÉLETE / Lobsters, 1936, 16'

A magyar képző-, ipar-, fotó- és filmművészet, médiadiázjn egyik legsokoldalúbb, a legkülönbözőbb műfajokkal kísérletező, világszerte ismert alkotója volt. A húszas években Bécsben, majd Berlinben élt, a Der Sturm Galériában állított ki, Kassák Lajossal együtt szerkesztette a MA című folyóiratot. 1923-tól Walter Gropius meghívta a Bauhausba tanárnak. A *Marseille régi kikötője* a korai kísérleti dokumentumfilmmezés egyik úttörő munkája. 1925-ben jelent meg a *Festészet, fényképészet, film* című alkotása. 1930-ban nagy sikert aratott a *Fény-tér-modulátor* című kinetikus szerkezete. A plasztika, a rávetülő fény és a szobor összjátékából keletkező fényjáték ihlette leghíresebb filmjeit, a *Fekete-fehér-szürke* című absztraktmunkát, valamint aritmizált fényekkel is játszó, *Nagyvárosi cigányok* című expresszionista dokumentumfilmjét is. A hangzás vizualitásával folytatott különös kísérlet a közelmúltban előkerült, *Hangzó ABC* című filmje is.

Fókuszban / Moholy-Nagy László 125

Globally acknowledged, László Moholy-Nagy was one of the most multi-faceted artists in Hungarian fine art, applied art, photography, and film as well as media design, a person who experimented in countless genres. During the 1920s he lived in Vienna, then Berlin, he exhibited at Der Sturm Gallery, and edited, in partnership with Lajos Kassák, the Hungarian periodical MA (Today). In 1923, Walter Grópius invited him to teach at the Bauhaus. Marseille Vieux Port was one of his pioneering works of early experimental documentary filming. He published Painting, Photography, Film in 1925. In 1930, his kinetic structure Light-Space Modulator proved hugely successful. The plastic art, the play of light emerging from the interplay of projected light and sculpture, inspired his most famous films, the abstract work Light-Play: Black-White-Gray as well as his Expressionist documentary Big City Gypsies that similarly toys with arrhythmic light. One special experiment conducted with the visuality of sound is his recently discovered work (ABC in Sound).

09.25. szombat 15.00 Uránia

Hommage / Bertrand Tavernier

NAGYTAKARÍTÁS
Coup de torchon
Clean Slate

(FR/1981) R: Bertrand Tavernier
francia hang / mf, 128'

Jim Thompson regénye a vadnyugaton játszódik, és főhőse egy seriff. Bernard Tavernier adaptációjában a helyszín egy kis falu, aminek ugyanúgy 1280 lakója van csak, mint a vadnyugati településnek. Főhőse egy naivnak, sőt kicsit butuskának látszó rendőrkapitány (Philippe Noiret), akivel mindenki csak packázik. Háza elé épült a nyilvános vécé, felesége a figyelmével a testvéreinek mondott férfit, nem őt tünteti ki. Ez a jólelkű rendőrprefektus megtanulja a leckét: ha fenébe rúgnak, rúgj nagyobbat vissza. És azok, akik ártalmatlannak és egyszerű bolondnak tartották, rá kell, hogy döbbenjenek: félreismerték.

Jim Thompson's novel is set in the Wild West, and its hero is a sheriff. In Bernard Tavernier's adaptation, the location is swapped for a small town of just 1280 residents, exactly the same as the Wild West settlement, while the lead role is a naive, indeed an apparently somewhat weak police chief (Philippe Noiret) who is scorned by all. A public toilet was built in front of his house, and his wife has eyes not for him but for the man who is pretending to be her brother. This good-natured police chief learns a lesson: if you get kicked, kick back even harder. And those who took him for a harmless and simple fool are shocked to find they are greatly mistaken.

09.26. vasárnap 19.30 Francia Intézet

Fókuszban / Jancsó Miklós 100

OLDÁS ÉS KÖTÉS
Cantata

(HU/1963) R: Jancsó Miklós
magyar hang / Eng subs, 91'
(NFI - Filmarchívum)

Jámbor Ambrus (Latinovits Zoltán) fiatal és sikeres sebészorvos. Egy megrendítő kórházi élménye hatására egy nap elhatározza, hazalátogat falura rég nem látott apjához. Jancsó Miklós korai, a *Szegénylegényeket* is megelőző filmje a magyar modernizmus egyik programadó alkotása, amely az értelmiségű útkeresés, a gyökerek elvesztése témájával korszakos jelképpé vált. Latinovits mellett kevés filmszerepeinek egyikében Domján Editet is láthatjuk.

Ambrus Jámbor (Zoltán Latinovits) is a young and successful surgeon. One day, after a particularly traumatic experience at the hospital, he decides to travel to his home village to visit his father who he has not seen for several years. This early film by Miklós Jancsó, preceding even Szegénylegények (The Round-Up), is one of the programmatic works of Hungarian Modernism, which has become an epochal symbol with its theme of the intellectual quest and loss of roots. Edit Domján plays alongside Latinovits in one of her rare film roles.

09.21. kedd 17.45 Toldi Mozi

Magyar szem / Rudolph Maté
Magyarok Hollywoodban

ÖRÖK ÉVA

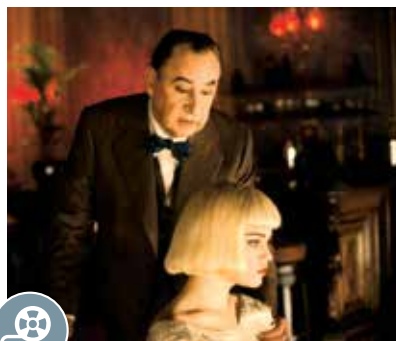
It Started with Eve

(USA/1941) R: Henry Koster
angol hang / mf, 90'

A haldokló milliomos utolsó kívánsága, hogy megismerhesse fia menyasszonyát. Mivel a valódi ara épp nincs kéznél, az aggódó Jonathan megkéri az első, útjába akadó lányt, hogy játssza el a rövid szerepet. Csakhogy az öregúr állapota szerencsésen javulni kezd, így a helyzet egyre bonyolódik. A szívmengető vigjáték igazi klasszikus Hollywood aranykorából. A brillírozó Deanna Durbin mellett a papát alakító Charles Laughton számára is jutalomjáték, aki láthatóan élvezi a feladatot. A film kettős magyar vonatkozása a két kivándorolt alkotó, az idén 120 éves Joe Pasternak producer és Rudolph Maté operatőr.

The dying wish of the ailing millionaire is to meet his son's fiancée. Since the real thing is not immediately to hand, the desperate Jonathan asks the first young lady he comes across to play this small part for the evening. The only problem is that, happily, the old man makes a recovery, and the situation becomes increasingly tangled. This heart-warming romantic comedy is a genuine classic from the golden age of Hollywood. In addition to the brilliant Deanna Durbin, it is also evident that Charles Laughton who plays papa thoroughly enjoyed his role. The film's twin Hungarian associations are the two émigrés from the homeland, producer Joe Pasternak who was born 120 years ago this year and cinematographer Rudolph Maté.

09.26. vasárnap 15.00 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Európai
archívumok kincsei

PÁRIZS KIRÁLYA

Le Roi de Paris / The King of Paris

(GB/FR/1995) R: Dominique Maillet
francia hang / mf, 102' (Centre National
de la Cinématographie CNC)

Victor Derval egykor nagyon nagy színész volt, a legnagyobb francia színész. Ki más is játszhatná ezt a szerepet, mint Philippe Noiret. A *Párizs királya* egyszerre idézi fel a Kean, a színészt, a nagy színészóriásokról szóló darabokat és a nagy társasági, társalgási komédiákat. Tanácsadók, szerzők, varrónők, a felfuvalkodott apa hatalma ellen ágáló fiú kavargóknak az abszolút főhős színész körül, akinek glóriája egy ideje már halványabban ragyog. Dominique Maillet kamerája előtt nő fel a Csehovot egészen rendhagyóan értelmező lányt, a kissé fura akcentussal beszélő Lisa Lanskat alakító Varga Veronika a színésziárással szinte egyenrangú színésze. Ő forgatja fel a színészkirály világát, életét. Varga Veronika még főiskolás volt, amikor erre a szerepre felkérték, ez a szerep tette őt ismertté, egyáltalán (francia) színésznővé.

At one time, Victor Derval was a great actor, in fact the greatest French actor. Who better to take on this role than Philippe Noiret. The King of Paris evokes the film Kean, pieces on the greats of the acting profession, and major social and conversational comedies. Advisors, authors, seamstresses, the boy rising up against the power of his arrogant father, all swirl around the absolute hero actor, the glory of whom has been on the wane for some time. Veronika Varga playing the character of Lisa Lanska, speaking in a slightly strange accent and interpreting Chekhov in a totally unorthodox way, comes to maturity in front of the camera of Dominique Maillet, becoming an actress almost of equal standing to Derval himself. She turns the actor's life and his whole world upside down. Veronika Varga was still in college when she was asked to play this role, which made her a household name as a (French) actress.

09.24. péntek 16.30 Francia Intézet

Hommage / Tóth János

ÖRÖK MOZI / Eternal Movie

(HU/1988) R: Tóth János
magyar hang / Eng subs, 88'
(NFI – Filmarchívum)

Tóth János művészi önkifejezésének csúcsa ez a Balázs Béla Stúdióban készített, Lao-ce-idézetekkel összefűzött vizuális és hangzó univerzum, amely a négy kísérleti filmjének saját kezűleg válogatott szerzői antológiája. A régi mozik és az ősfilm világát ideaként megidéző mű látványos utazás vissza az időben, az univerzumban és a mozi világában. A Novák Márkkal 1962-ben készített háromperces *Csendélet* avantgárd „plakátfilm”, apokaliptikus vízió a kultúra pusztulásáról, egyszerre szociofotó és kísérleti fényjáték. A *Poézis* (1972) egy fataragó parasztember szobrain át a parasztság életének kulturális lenyomata. Az *Aréna* (1970) nem kevesebbre vállalkozik, mint a tér-idő megfilmesítésére. Asszociatív, avantgárd univerzum, mely a mérközösen részt vevő, majd feloszló embertömeg képeibe a világ, a kultúra teljes univerzumát vágja be, egy-négy kockás flashekben, Eötvös Péter zenéjével. A 36 perces *Shine – Ragyogás* (1980) pedig a fény sokszólamú tanulmányorozata, amely a mozi mitikus világát, annak nyelvét teremti és formálja újjá.

Kísérőfilm / Supporting film:

STUDY, STUDY NO. 2 (HU/1974-75) R: Tóth János 19'

*This audio-visual universe peppered with Laozi quotations and made in Balázs Béla Studio represents the culmination of artistic self-expression of János Tóth. It is a self-selected auteur anthology of four of his experimental films. The work, evoking the world of old movie theatres and fledgling filmmaking as a concept, is a spectacular journey back in time, in the universe and in the world of cinema. The three-minute *Csendélet* (Still Life), avant-garde 'poster film' made together with Márk Novák in 1962 is an apocalyptic vision of cultural destruction, a socio-photograph and experimental light show at the same time. *Poézis* (Poetry, 1972) is, via the sculptures of a simple woodcarver, a cultural imprint of the life of the peasantry. *Aréna* (Arena, 1970) is nothing less than an attempt at spatial-temporal filming. It is an associative, avant-garde universe, the entire universe of the world, culture, edited into images of the masses participating in a match and then dispersing, in one-to-four-frame flashes with music by Péter Eötvös. The 36-minute *Shine – Ragyogás* (1980) is a polyphonic series of studies on film and light; it creates and reshapes cinema's mythical world and language.*

09.23. csütörtök 17.00 Toldi Mozi

Filmkoncertek

RABMADÁR**Achtung - Kriminalpolizei!
Prisoner Number Seven**(HU/1929) R: Lázár Lajos, Sugár Pál
magyar inzert / Eng subs, 106'
(NFI - Filmarchívum)

Anna, a női börtön rabja egyetlen éjszakára elhagyhatja a fogságot a jóindulatú börtönorvos segítségével. A lány felkeresi szerelmét, Jenőt, akinek biztatására tolvaj lett, és aki most egy hotel nőcsábász főpincére. Az izgalmas bűnügyi melodrámat Sugár Pál és Lázár Lajos rendezők német-magyar vegyes stábbal készítették el. A munkára az amerikai mozgóképek mozgalmassága és a német expresszionizmus egyaránt hatással voltak. A film vetítését a magyar cenzúra először nem engedélyezte, így a magyarországi nézőkhöz csak a német sikert követően jutott el.

Anna, an inmate in the women's prison, is permitted to leave her cell for a single evening thanks to the help of a kind prison doctor. The girl seeks out her lover, Jenő, at whose behest she became a thief and who is now the womanizing head waiter at a hotel. This crime thriller was made by directors Pál Sugár and Lajos Lázár along with a mixed German and Hungarian crew. The mobility of American motion pictures and the form of German Expressionism both had an impact on the final work. Initially the Hungarian censor refused to permit screening of the film, thus audiences in Hungary only saw it following its success in Germany.

09.24. péntek 19.30 Toldi Mozi

Nyitott archívumok / Európai
archívumok kincsei**REVÜCSILLAG****Tentazione / Temptation**(I/1942) R: Aldo Frosi, Hans Hinrich
olasz hang / mf, 82'

Hans Hinrich és Aldo Frosi 1941-ben forgatott filmje, a *Tentazione (Revücsillag)* azon olasz filmek közé tartozik, melyek Magyarországon vagy magyar szereplők felvonultatásával készültek. Farkas Zoltán *Kísértés* című magyar filmjének olasz változatára a Cinecittá producerei Szelezcky Zitát és Kiss Ferencet kérték fel. A bűnügyi dráma középpontjában egy szigorú erkölcsű budapesti bíró áll. Szabó úr éppen egy mérnök ügyét tárgyalja, akit azzal vádolnak, hogy megölte a feleségét. A bírót megkönyörökíti a vádlott szeretője, Gizella, a gyönyörű énekesnő, hogy elérje szeretője fölmentését. A filmet Magyarországon *Revücsillag* címmel harangozták be, és magyar szinkronnal tervezték bemutatni. A premierre azonban a háborús események miatt nem került sor.

Tentazione (Temptation, 1941), a film by Hans Hinrich and Aldo Frosi, falls into the range of Italian films either made in Hungary or featuring Hungarian stars. Cinecittá producers requested Zita Szelezcky and Ferenc Kiss for the Italian version of the Hungarian film (Kísértés) by Zoltán Farkas. At the centre of this crime drama is a rigidly moralistic Budapest judge. Magistrate Szabó is just then hearing the case of an engineer accused of murdering his wife. The judge finds himself approached by the defendant's lover, Gizella, the beautiful singer, who pleads for him to arrange an acquittal. The film was promoted under the title Revücsillag (literally, revue star) in Hungary, and the plan was to screen it dubbed into Hungarian. However, the war intervened, and the premiere was cancelled.

Kísérőfilm / Supporting film: MAGYAR**MŰVÉSZEK KÜLFÖLDÖN** (MFI - Zsabka Gy.
A Híradó Filmszínház különkiadása 67. 1941. szeptember) / *Hungarian Artists Abroad (HU/1941) 1'*

09.26. vasárnap 14.30 Toldi Mozi

Fókuszban / Reisenbüchler Sándor

**REISENBÜCHLER SÁNDOR
RÖVIDFILMJEI****Short Films by Sándor Reisenbüchler**(HU) 67'
(NFI - Filmarchívum)**AZ 1812-ES ÉV / The Year of 1812 (War and Peace), 1973, 11'****AMIKOR ÉN MÉG KIS SRÁC VOLTAM***When I Was A Little Kid, 1969, 4'***BÉKÉLTETŐ EXPEDÍCIÓ A MARS BOLYGÓRA***A Peacemaking Expedition, 1983, 11'***BOLDOG VILÁGVÉGE / Merry Apocalypse,***1999, 4'***ECOTÓPIA / Ecotopia, 1995, 6'****GÉPMADÁR-AVATÁS / The Inauguration of a***Mechanical Bird in 2895, in New York City, 1981, 4'***ISTEN VELED, KIS SZIGET / Farewell Little***Island, 1987, 11'***A NAP ÉS A HOLD ELRABLÁSA / The***Kidnapping of the Sun and the Moon, 1968, 11'***ZÖLD INTELMEK MINDEN NAPRA / Green***Warnings For Every Day, 1992, 5'*

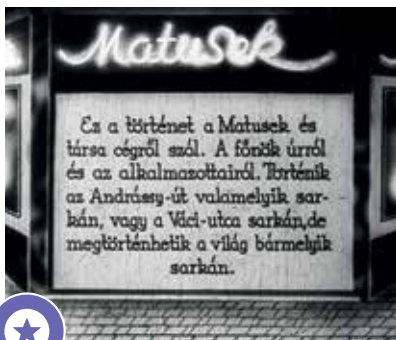
Reisenbüchler Sándort gyakran nevezik a magyar filmművészet „legmagányosabb alkotójának”, az animáció „remetéjének”. Egyszemélyes, markánsan szerzői munkamódszerére jellemző volt, hogy az animációs filmek gyártásában hagyományosan használt képes forgatókönyv helyett szabadversszerűen

fogalmazta meg filmlterveit. A hagyományos eszköztárral szakító, víziószérű kollázsfilmeiben a mesei Jó és a Gonosz egyetlenes küzdelmét mutatta meg, a filmek központi kérdése a civilizációnak a kultúráért, a környezetért, a természetért vállalt felelőssége. 1965 és 2002 között, szűk negyvenéves alkotói pályája alatt mindössze 16 filmet készített, amelyeknek teljes körű, 4K-felbontású digitális restaurálása a Nemzeti Filmintézet Filmarchívum és a Filmlabor együttműködésében 2020 során valósult meg.

Sándor Reisenbüchler is frequently referred to as the 'loneliest artist' of Hungarian cinema, the 'hermit' of animation. It was characteristic of his one-man, markedly auteuristic working method that he formulated his film plans in a free verse-like way instead of through a storyboard traditionally used in the production of animated films. In his visionary collage films breaking with the traditional tools, he presented the universal struggle between Good and Evil of fairy tales. The central question of his films is the responsibility civilization bears for culture, environment and nature.

In his near four-decade professional career stretching between 1965 and 2002, he made just 16 films. Their full, 4K digital restoration was carried out by the National Film Institute's Film Archive and Filmlabor in the course of 2020.

09.26. vasárnap 16.45 Toldi Mozi

Magyarok Hollywoodban

SAROKÜZLET**The Shop Around the Corner**

(USA/1940) R: Ernst Lubitsch
angol hang / mf, 99'

Nagyon sokan szeretik *A szerelem hullámhosszán* című filmet, amiben a kis könyvesboltos lány beleszeret a nagy kiadót működtető, a kapitalizmus szabályai szerint ellenségének tekinthető fiúba, ám azt kevesebben tudják, hogy a film az *Illatszertár* című László Miklós-mű alapján íródott. Akárcsak a *Saroküzlet* című, Ernst Lubitsch rendezte klasszikus. Ebben a romantikus komédiák ősenek tekinthető filmben Králik Alfrédot az a James Stewart alakítja, aki majd egy Alfred keresztnévű rendező, Hitchcock filmjében, a *Vertigóban* aratja legnagyobb sikerét. A Váci utcai saroküzletben Lubitsch filmjében nem illatszereket, nem is könyveket, hanem bőröndöket árulnak: 1940-ben, a film forgatási évében a bőrönd az egyik legkelendőbb áru – Európában legalábbis. László Miklós is egy bőrönddel kelt át 1938-ban az óceánon.

Many love the film Sleepless in Seattle, in which the girl working in a small bookshop falls in love with the boy running a huge publishing empire, who can be considered her 'enemy' according to the rules of capitalism. However, few know that the film was written on the basis of the work Parfumerie (Illatszertár) by Miklós László, as was the classic The Shop Around the Corner directed by Ernst Lubitsch. James Stewart plays Alfred Kralik in this film, which can be considered the forerunner of romantic comedies. The actor garnered far greater plaudits in Vertigo by Hitchcock, whose Christian name was also Alfred. In Lubitsch's film, they do not sell perfume or books in the Váci street corner shop, but suitcases: in 1940, the year the film was shot, the suitcase was one of the most sought-after items (at least in Europe). The writer Miklós László crossed the ocean clutching a suitcase in 1938.

09.25. szombat 11.00 Uránia

Fókuszban / Jancsó Miklós 100

SIROKKÓ**Winter Wind**

(HU/F/1969) R: Jancsó Miklós
magyar hang / Eng subs, 71'
(NFI – Filmarchívum)

Jancsó örök témája, hatalom és erőszak viszonya ezúttal egy, a harmincas években játszódó történetből bontakozik ki. Valahol a délszláv határnál egy eldugott birtokon titkos kiképzőtábor működik: horvát szeparatisták merénylőre készülnek a szerb király ellen. De itt sem a konkrétumokon van a hangsúly, sokkal inkább a történelem ismétlődő mintázatain. Jancsó visszatérő színészei mellett nemzetközi sztárokkal is találkozhatunk, itt ugyanis Marina Vlady és Jacques Charrier csatlakozott a fegyverek és politikai szölamok különös keringőjéhez.

The theme Jancsó keeps returning to, the relationship between power and violence, is examined in this story set in the 1930s. Somewhere on the South Slavic border, a secret militia training camp operates on a remote estate: Croatian separatists are preparing to assassinate the Serb monarch. Yet here the emphasis is not on the specifics but far more on the way history repeats itself. Jancsó's 'regular' actors are joined by international stars; Marina Vlady and Jacques Charrier partake of the waltz of arms and political slogans.

09.25. szombat 18.00 Francia Intézet

Fókuszban / Jancsó Miklós 100

SZEGÉNYLEGÉNYEK**The Round-Up**

(HU/1965) R: Jancsó Miklós
magyar hang / Eng subs, 90'
(NFI – Filmarchívum)

1869-ben a kormány elrendeli a betyárvilág felszámolását. Az elfogott gyanúsítottakat egy alföldi sánca zárják, a kihallgatások a közeli tanyaán zajlanak. A csendőrök a legkülönbözőbb módszerekkel próbálják megtörni a rabokat, gyenge pontjaikat kihasználva kegyetlen játszmat üznek velük. Jancsó Miklós történelmi parabolája a hatalom és az egyén komplex viszonyát modellezi. A *Szegénylegények* a szabadságot eltipró rendszerek kortól függetlenül érvényes, sokkolóan pontos láttelele, a magyar filmtörténet mérföldköve, a modernizmus nemzetközileg elismert alapműve.

It is 1869 and the government orders the final disbandment of brigands. Arrested suspects are held behind a palisade on the Great Plain and interrogated at a nearby farm. The gendarmerie uses various methods to break the prisoners, playing a cruel game exploiting their weak points. Miklós Jancsó's historical parable models the complex relationship between authority and the individual. The Round-Up is a shockingly accurate, eternally valid report on systems that deprive the individual of freedom, a milestone in Hungarian film history and a seminal work of Modernism acknowledged internationally.

09.22. szerda 19.30 Szent István tér

Magyar szem / Rudolph Maté

SZENT JOHANNA**La passion de Jeanne d'Arc**

The Passion of Joan of Arc
(DK/1928) R: Carl Theodor Dreyer
dán inzer / mf / Eng subs, 110'

Az ezredforduló környékén számos nagyszerű dán film készült, a dán filmgyártás ma Európa egyik legizmosabb filmgyártása, de a legemblematikusabb dán rendező és legfontosabb dán film azért továbbra is csak Carl Dreyer és filmje, a *Jeanne d'Arc szenvedései* marad. A főszerepet mély átéléssel alakító Falconetti miatt. A szokatlan beállítások, az arcközelik miatt. Ennek a filmnek a története, a mélysége az arcon jelenik meg. Ez a film a bizonyíték arra, hogy a film képes a transzcendens közvetítésére, képes arra, hogy megmutasson valamit, ami túl van nemcsak a képeken, de a „kétyszer kettő négy” valóságán is.

Numerous great Danish films were made around the turn of the millennium, today Danish filmmaking is a major force in Europe, yet the most iconic Danish director and the most important Danish film remain to this day Carl Dreyer and his movie The Passion of Joan of Arc. Why? Because of Falconetti who plays the heroine with intense feelings. Because of the unconventional shots, the close-ups. The story, the profundity of this film is apparent in the faces. It is proof that film is capable of conveying the transcendent, of being able to show something that goes beyond not only frames but also the reality of one plus one equals two.

09.26. vasárnap 15.00 Francia Intézet

Fókuszban / Jancsó Miklós 100
Hommage / Törőcsik Mari

SZERELMEM, ELEKTRA

Electra, My Love

(HU/1974) R: Jancsó Miklós
magyar hang / Eng subs, 73'
(NFI – Filmarchívum)

A *Szerelmem, Elektra* Gyurkó László színműve nyomán a magyar pusztára helyezi az ógörög tragédiát. A sok száz statisztával filmre vitt történet zsarnokság és szabadság örök harcát dolgozza fel a szemet gyönyörködtető koreográfiákban. Aigiszthosz az uralmát a népek túl nagy szabadságot engedő Agamemnón meggyilkolására alapozta, amibe a 70-es években könnyű volt belelátni az 56-os forradalom leverésével és Nagy Imre kivégzésével hatalomra kerülő Kádár alakját. A film az elnyomással való szembeszegülés lehetőségeiről is örök érvényűen szól.

In keeping with the stage play by László Gyurkó, Electra, My Love locates the ancient Greek tragedy on the Hungarian Great Plain. The work, shot in eye-catching choreographies involving hundreds of extras, explores the eternal struggle between tyranny and freedom. Aegisthus founded his rule on the murder of Agamemnon, who gave the people too much freedom; in Hungary of the 1970s, the parallel with the figure of János Kádár who rose to power with the crushing of the 1956 Revolution and the execution of Imre Nagy was obvious. The film also speaks an eternal truth about the possibilities of confronting oppression.

09.24. péntek 17.00 Uránia

Fókuszban / Mészáros Márta 90

SZÉP LÁNYOK, NE SÍRJATOK!

Don't Cry, Pretty Girls!

(HU/1970) R: Mészáros Márta
magyar hang / Eng subs, 85'
(NFI – Filmarchívum)

Mészáros Márta harmadik nagyjátékfilmjében egy üzem fiataljainak életébe pillanthatunk be, amely a napi munka végeztével szerelmek, bulik és koncertek között telik. Savanyú (Zala Márk) Julival (Jarka Schallerová) jár, sőt már az eljegyzésnél tartanak. De biztos, hogy készen állnak egy komolyabb kapcsolatra? A kötetlenebb dramaturgia, Kende János lendületes kamerakezelése és a fiatalok zenéi (többek között a Metro és a KEX együttes számai) emlékezetes képet rajzolnak a hatvannyolcas generáció szabadabb életéről.

In Márta Mészáros's third feature film we glimpse the life of young employees of a factory who, once the day's work is over, spend their time with love affairs, parties and concerts. Savanyú (Márk Zala) is going out with Juli (Jarka Schallerová), indeed they are engaged. But are they really ready for a serious relationship? The laid-back dramaturgy, the dynamic cinematography of János Kende and the music (including numbers by the bands Metro and KEX) all sketch a memorable picture of the freer-living generation of 1968.

09.21. kedd 16.00 Toldi Mozi

Hommage / Tóth János

TÓTH JÁNOS RÖVIDFILMJEI

Short Films by János Tóth

(HU) magyar hang / Eng subs, 63'

KEDD / *Tuesday*, 1963, 21'

IGÉZET / *Fascination*, 1963, 18'

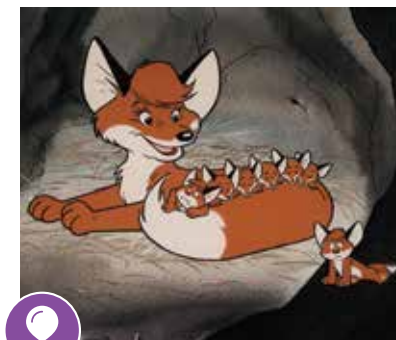
TESTAMENTUM / *Testament*, 1965, színes, 9'

BABFILM / *Scenes with Beans*, 1975, 12'
(NFI – Filmarchívum)

Tóth János, „a kinematográfus”, azaz képi alapvetően meghatározta a magyar film formanyelvének fejlődését. Ő mindig „a film nyelvében gondolkodott” (Bódy Gábor), s ez nemcsak az olyan nagyjátékfilmekben jelent meg, mint a *Szindbád*, a *Szerelmem* vagy a *Macskajáték*, hanem már az ezeket előkészítő, a Balázs Béla Stúdióban forgatott kísérleti rövidfilmekben is: *Elégia*, *Capriccio*, *Kedd*, *Igézet*, *Testamentum*. A Foky Ottóval készített filmekkel pedig forradalmasította az animációt is (*Babfilm*). A válogatásba kerültek az *Örök mozi* előkészítő *Study*, *Study No. 2*, és a *Mozikép*, melyek a némafilm varázslatos világát megidéző szerzői „fény-tanulmányok”.

János Tóth, 'the cinematographer', fundamentally determined the development of the idiom of Hungarian film. He always "thought in the language of film" (Gábor Bódy), and this is apparent not only in feature films such as Szindbád (Sindbad), Szerelmem (Love) and Macskajáték (Catsplay), but already in early experimental short films made at Balázs Béla Studio: Elégia (Elegy), Capriccio, Kedd (Tuesday), Igézet (Fascination), Testamentum (Testament). Through films made together with Ottó Foky, he also revolutionized animation (Puppet film). Study, Study No. 2 and Mozikép (Motion Picture), all preparations for Örök mozi (Eternal Movie), that are included in this pick are auteur 'light studies' evoking the magical world of silent movies.

09.23. csütörtök 20.45 Toldi Mozi

Gyerekeprogramok

VUK

Vuk The Little Fox

(HU/1981) R: Dargay Attila
magyar hang, 76'
(NFI – Filmarchívum)

Az elárult rókaölők, Vuk megható története máig a legkedveltebb egész estés magyar rajzfilm. Először tévésorozatként hódította meg a közönséget, majd a moziváltozat is több mint kétmillió nézőszámot hozott. A rendező, Dargay Attila nem fordított háat az általa nagyra tartott Walt Disney-i hagyományoknak: Fekete István érzelmes története és Dargay vidám karakterei a gyermeki lélekhez szólnak. A kis Vuk hangját Pogány Judit, a felnőtt Vuk hangját Gyabronka József kölcsönözte, de Csákányi László is emlékezetes Karak megszólaltatójaként. A digitális felújítás Dargay állandó alkotótársa, Henrik Irén operatőr közreműködésével készült.

The moving tale of Vuk, the orphaned fox cub, remains the most popular full-length Hungarian cartoon to this day. It initially conquered audiences as a TV series then its movie version pulled in more than 2 million viewers. The director, Attila Dargay, did not turn his back on the Walt Disney traditions he greatly respected: István Fekete's sentimental story and Dargay's happy characters speak directly to the souls of children. Judit Pogány lent her voice to the young Vuk, and József Gyabronka voiced the adult Vuk, but László Csákányi is similarly unforgettable as Karak. The digital restoration was completed with the help of cinematographer Irén Henrik, Dargay's regular collaborator.

09.26. vasárnap 11.00 Toldi Mozi

09.21. KEDD

	FRANCIA INTÉZET	TOLDI MOZI	URÁNIA	SZENT ISTVÁN TÉR
11.00				
11.30				
12.00				
12.30				
13.00				
13.30				
14.00				
14.30				
15.00				
15.30				
16.00		Szép lányok, ne sírjatok <i>Don't Cry, Pretty Girls!</i> 85' (NAGYTEREM)		
16.30		Édes Anna / <i>Anna</i> 84' (KISTEREM)		
17.00				
17.30				
17.45		Oldás és kötés / <i>Cantata</i> 91' (NAGYTEREM)		
18.00				
18.30		Macs kajáték / <i>Catsplay</i> 103' (KISTEREM)		
19.00			Nyitógála / <i>Opening Gala</i> Az aranyember / <i>The Man of Gold</i> 93' Kísérőfilmek: Válogatás a Lumière-filmekből / <i>Lumière Films Selection</i> 15', A magyar film születése - A táncz (1901) / <i>Birth of Hungarian Film - The Dance</i> (1901) 13'	
19.30				
19.45		Jöjj és lásd! / <i>Come and See</i> 146' (NAGYTEREM)		
20.00				
20.30		A zsarnok szíve, avagy Boccaccio Magyarországon <i>The Tyrant's Heart</i> 86' (KISTEREM)		
21.00				

09.22. SZERDA

	FRANCIA INTÉZET	TOLDI MOZI	URÁNIA	SZENT ISTVÁN TÉR
11.00				
11.30				
12.00				
12.30				
13.00				
13.30				
14.00				
14.30				
15.00				
15.30				
16.00				
16.30		Amikor jön a macska <i>When the Cat Comes</i> 91' (KISTEREM)		
17.00		Huszárik Zoltán rövidfilmjei <i>Short Films by Zoltán Huszárik</i> 112' (NAGYTEREM)		
17.30			Állattarm / <i>Animal Farm</i> 72' Kísérőfilm: A mozi története <i>The History of Cinema</i> 8'	
18.00				
18.30		Meseautó / <i>The Dream Car</i> 99' (KISTEREM)		
19.00				
19.30		Casablanca 102' (NAGYTEREM)		Szegénylegények <i>The Round-Up</i> 90'
20.00	A kilátóterasz / <i>The Pier</i> 28' zene: Chapelier Fou és Maxime Tisserand Kísérőfilm: Marseille régi kikötője, zene: Chapelier Fou és Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem diákjai (élő zenei kíséret)		Lenni vagy nem lenni <i>To Be or Not to Be</i> 99'	
20.30		Kos Barnabás ügye <i>The Case of Barnabás Kos</i> 88' (KISTEREM)		
21.00				

09.23. CSÜTÖRTÖK

	FRANCIA INTÉZET	TOLDI MOZI	URÁNIA	SZENT ISTVÁN TÉR
11.00				
11.30				
12.00				
12.30				
13.00				
13.30				
14.00				
14.30				
15.00				
15.30		Csend és kiáltás / <i>Silence and Cry</i> 74' (KISTEREM)		
16.00				
16.15		Eltávozott nap / <i>The Girl</i> 80' (NAGYTEREM)		
16.30				
17.00		Örök mozi / <i>Eternal Movie</i> 88' Kísérőfilm: <i>Study, Study No. 2</i> 19' (KISTEREM)		
17.30			Az asszony meg a bábu / <i>The Woman and the Puppet</i> 110'	
18.00		Isten hátrafelé megy / <i>God Walks Backwards</i> 87' (NAGYTEREM)		
18.30				
19.00		Könyvbemutató: Örökvarázs. Tóth János kinematográfus Vetítés: Mozikép / <i>Motion Picture</i> 11' (KISTEREM)		
19.30				Az óceánjáró zongorista legendája / <i>The Legend of 1900</i> 169'
20.00		A borotváltfejű / <i>The Man Who Had His Hair Cut Short</i> 94' (NAGYTEREM)	Legénylakás / <i>The Apartment</i> 125'	
20.45		Tóth János rövidfilmjei / <i>Short Films by János Tóth</i> 63' (KISTEREM)		
21.00				

09.24. PÉNTEK

	FRANCIA INTÉZET	TOLDI MOZI	URÁNIA	SZENT ISTVÁN TÉR; LUDWIG MÚZEUM
11.00				
11.30				
12.00				
12.30				
13.00				
13.30				
14.00				
14.30				
15.00				
15.30		Kölyök / <i>Our Kid</i> 91' (KISTEREM)		
16.00				Könyvbemutató: A holnap reménye, Vetítés: Két elhatározás / <i>Two Decisions</i> , Remény és Mítosz / <i>Hope and Myth</i> , Férfiarckép / <i>The Portrait of the Man</i> (LUDWIG MÚZEUM)
16.30	Párizs királya / <i>The King of Paris</i> 102'			
17.00		Ariane / <i>Ariane</i> 84' (NAGYTEREM)	Szerelmem, Elektra / <i>Electra, My Love</i> 73'	
17.15		Assunta Spina - Nápolyi vér / <i>Assunta Spina</i> 67' Kísérőfilmek: Átkelés a folyón / <i>Fording the River</i> 4', Holland frizurák és sapkák / <i>Hairstyles and Types of Holland</i> 4' (KISTEREM)		
17.30				
18.30	Anda Géza - Zongoraművész, karmester, pedagógus / <i>Géza Anda, Pianist - Conductor - Educator</i> 53' A film után Várjon Dénes zongorista koncertje / <i>After the film, concert of Dénes Várjon pianist</i> 20'		Eksztázis / <i>Ecstasy</i> 82'	
19.00		Kis apokrifok - Válogatás az Inforg Stúdió rövidfilmjeiből / <i>Little Apocrypha - Selection of the Short Films of Inforg Studio</i> 97' (KISTEREM)		
19.30		Rabmadár / <i>Prisoner Number Seven</i> 106' (NAGYTEREM)		János vitéz / <i>Johnny Corncob</i> 79' Kísérőfilm: Küzdők / <i>Fight</i> 3'
20.00				
20.15	Don Carlosért - Allegria kapitány / <i>For Don Carlos</i> 80'			
20.30			McCabe és Mrs. Miller / <i>McCabe & Mrs. Miller</i> 120'	
21.00				

09.25. SZOMBAT

	FRANCIA INTÉZET	TOLDI MOZI	URÁNIA	SZENT ISTVÁN TÉR
11.00		Égigérő fű <i>That Lovely Green Grass</i> 82' Kísérőfilm: Ha én felnőtt volnék / <i>If I Were a Grown-Up</i> 5' (KISTEREM)	Saroküzlet <i>The Shop Around the Corner</i> 99'	
11.30				
12.00				
12.30				
13.00				
13.30				
14.00				
14.30				
15:00	A Méliès-rejtély <i>The Méliès Mystery</i> 59'		Moholy-Nagy László rövidfilmjei / <i>Short Films by László Moholy-Nagy</i> 60'	
15.30				
16.00		Maria do Mar – Tengerparti Rómeó és Júlia / <i>Maria of the Sea</i> 94' (KISTEREM)		
16.30	Könyvbemutató Szekfű András: Jancsó Miklós és köre Vetítés: Tanulmány (Sirokkó werkfilm) <i>Study (Winter Wind Werk)</i> 11'	Halas és Batchelor animált világa / <i>The Animated World of Halas and Batchelor</i> , 53' Kísérőfilmek: Dilemma 11', Muzsikus / <i>Music Man</i> 8' (NAGYTEREM)	Ének a csodaszarvasról <i>Song of the Miraculous Hind</i> 92' Kísérőfilm: Prometheus / <i>Prometheus 2</i>	
17.00				
17.30				
18.00	Sirokkó <i>Winter Wind</i> 71'	Ki énekel ott? / <i>Who's Singing Over There?</i> 86' (KISTEREM)		
18.30		Az aranyfej / <i>The Golden Head</i> 99' (NAGYTEREM)		
19.00			Holdudvar <i>Binding Sentiments</i> 81'	
19.30	Halál egyenes adásban <i>Death Watch</i> 130'			Harmadik típusú találkozások <i>Close Encounters of the Third Kind</i> 138'
20.00		Miénk az éjszaka / <i>The Night Belongs to Us</i> 110' (KISTEREM)		
20.30		Ifjú vétkesek / <i>The Wayward Girl</i> 95' (NAGYTEREM)		
21.00			Drakula / <i>Dracula</i> 75'	

09.26. VASÁRNAP

	FRANCIA INTÉZET	TOLDI MOZI	URÁNIA	SZENT ISTVÁN TÉR
11.00		Vuk / <i>Vuk The Little Fox</i> 76' (KISTEREM)	H mint hamisítás <i>F for Fake</i> 89'	
11.30				
12.00				
12.30				
13:00	A hajnal / <i>Dawn</i> 93'			
13.30				
14.00				
14.30		Revücsillag / <i>Temptation</i> 84' Kísérőfilm: Magyar művészek külföldön / <i>Hungarian Artists Abroad</i> 1' (KISTEREM)		
15:00	Szent Johanna <i>The Passion of Joan of Arc</i> 110'	Örök Éva / <i>It Started with Eve</i> 90' (NAGYTEREM)	Esős vasárnap <i>Rainy Sunday</i> 97'	
15.30				
16.00				
16.30		Déryné, hol van? / <i>Mrs. Déry, Where are You?</i> 93' Kísérőfilm: Női kezekben / <i>In Female Hands</i> 28' (KISTEREM)		
16.45		Reisenbüchler Sándor rövidfilmjei / <i>Short Films by Sándor Reisenbüchler</i> 67' (NAGYTEREM)		
17.30	Motorral a felhők fölött <i>A Motorcycle Trip Among the Clouds</i> 46'			
18.00				
18.30		George Pal animációs rövidfilmjei / <i>Animated Short Films by George Pal</i> 63' (NAGYTEREM)		
18.30				
19.00		Költői napló 2001–2003 <i>Koltai's Diary 2001–2003</i> 70' (KISTEREM)		
19.30	Nagytakarítás / <i>Clean Slate</i> 128'			
20.00		Katonazene / <i>Military Band</i> 91' (NAGYTEREM)		
20.30		Fényképezte Zsigmond Vilmos / <i>Photographed by Vilmos Zsigmond</i> 53' Kísérőfilmek: A föld / <i>The Land</i> 10', Vas és ló / <i>Iron and Horse</i> 27' (KISTEREM)		
21.00				

GYEREKPROGRAM *Children's programme*

**SZEPTEMBER 25-ÉN ÉS 26-ÁN
10.00-15.00 ÓRÁIG A TOLDI
MOZIBAN**

**10.00-15.00 25, 26 September
in Toldi Cinema**

Készítsd el a saját animációs filmedet!
Make your own animation film!

09.25. szombat / Saturday
Animációsfilm-műhely a BABtér vezetésével – Stop motion, papírkivágásos animáció, gyurmafilm, legóanimáció.
A program ingyenes, de regisztrációhoz kötött. **Regisztráció:** nora@babter.hu

*Animation film workshop run by BABtér – Stop motion, paper cut-out animation, modelling clay film, Lego animation. The programme is free, but pre-registration is required. **Registration:** nora@babter.hu*

09.26. vasárnap / Sunday
Klassz program (NFI – Filmarchívum) és a Móra Könyvkiadó közös családi programja. Interaktív foglalkozás (nem csak) gyerekeknek, kreatív játszószarok, ismerkedés a mozi előtti eszközökkel, animáció készítése 35 mm-es filmre, praxinoszkópra és zoetropra. A program ingyenes.
Vuk-pályázat – Rajzolj saját animációt 35 mm-es filmre vasárnap!
További információ: <https://filmarchiv.hu/hu/alapfilmek/palyazatok>

*Klassz programme (NFI – Film Archive) and Móra Publishing – joint family programme. Interactive activity (not only) for children, creative play corner, display set up in front of the cinema, making animation for 35 mm film, praxinoscope and zoetrope. The program is free.
Vuk competition – Draw your own animation for 35 mm film on Sunday!
More information: <https://filmarchiv.hu/hu/alapfilmek/palyazatok>*

GYEREKFILMEK A MARATONON *Films for children*

Magyar nyelven, tolmácsolás nélkül.
In Hungarian without translation.

Toldi Mozi – Kisterem
09.22. szerda 16.30 Amikor jön a macska / *When the Cat Comes*
09.25. szombat 11.00 Égigérő fű / *That Lovely Green Grass*; Ha én felnőtt volnék / *If I Were a Grown-Up*
09.26. vasárnap 11.00 Vuk / *Vuk The Little Fox*

Szabadtéri vetítés – Szent István tér
09.24. péntek 19.30 János vitéz / *Johnny Corncob*; Küzdők / *Fight*

KLASSZ PROGRAM – Diákvetítések **KLASSZ PROGRAMME – Student screenings**

Klasszikusok, restaurált filmek zárt körű vetítése szeptember 21–24. között délelőtt és kora délután iskolai csoportoknak a Toldi Moziban. **Érdeklődés:** oktatas@nfi.hu

*Private screenings of classics, restored films for school groups in Toldi Cinema, mornings and early afternoons, 21–24 September.
Bookings: oktatas@nfi.hu*

SOKATMONDÓ FILMVÁSZON *Telling film screen*

Magyar nyelven, tolmácsolás nélkül.
In Hungarian without translation.

II. Klassz Pedagógiai Konferencia – Alapfilmek az oktatásban
2nd 'Klassz' Teachers' Conference – Core films in education

Francia Intézet, 09.25. szombat 10.00
Kerekasztal-beszélgetés a *Te* (Szabó István, 1962) és a *Keressük Dózsát!* (Maurer Dóra, 1973) című filmekhez készült tanári útmutatók kipróbálásának tapasztalatairól.
Roundtable discussion on experiences of testing teacher guidelines drafted for the films Te (You, István Szabó, 1962) and Keressük Dózsát! (Seeking Dózsá! Dóra Maurer, 1973).

Kinek ajánljuk: pedagógia szakos egyetemi hallgatók, tanárjelöltek, pedagógusok
Target audience: university students in teacher training, candidate teachers, pedagogues

Fókuszban a vizuális kultúra, mozgókép-kultúra és médiaismeret tantárgyak.
Focus on visual culture, motion picture culture and media subjects.

SZAKMAI PROGRAMOK

Professional programmes

09.22. 9.00-15.00 Műpa

1. SZAKMAI NAP / *Professional day 1*

09.23. 9.00-14.00 Francia Intézet

2. SZAKMAI NAP / *Professional day 2*

09.24. 9.00-14.00 Francia Intézet

3. SZAKMAI NAP / *Professional day 3*

09.25. 9.00-14.30 Francia Intézet

4. SZAKMAI NAP – OKTATÁSI KONFERENCIA / *Professional day 4 – Education conference*

KÖNYVBEMUTATÓK

Book presentations

09.23. 19.00 Toldi Mozi – Kisterem

ÖRÖK VARÁZS. TÓTH JÁNOS

KINEMATOGRÁFUS 60' moderátor:

Bollók Csaba; **vendégek:** Gelencsér Gábor, Kardos Sándor, Medvigy Gábor, Nemes Gyula, Vidovszky László.

Vetítés: Mozikép 11'

Az MMA-val együttműködésben.

Örök varázs. Tóth János kinematográfus (*Eternal Magic*).

Cinematographer János Tóth) 60'

moderator: Csaba Bollók; **guests:** Gábor

Gelencsér, Sándor Kardos, Gábor Medvigy,

Gyula Nemes, László Vidovszky.

Screening: Motion Picture 11'

In cooperation with Hungarian Academy of Arts MMA.

09.24. 16.00 Ludwig Múzeum

A HOLNAP REMÉNYE - TISZTELETADÁS GYÖNGYÖSSY IMRÉNEK

A *Stigma* és a *Remény és Mítosz* című verseskötetek bemutatása filmvetítéssel, beszélgetés az alkotókkal. **Moderátor:**

Csűrös Csilla; **vendégek:** Petényi Katalin, Kabay Barna.

Vetítés: Két elhatározás, *Remény és Mítosz*, *Férfiarcok*

A holnap reménye (*Promise of Tomorrow*) – Tribute to Imre Gyöngyössy.

Presentation of his volumes of poetry Stigma and Hoe and Myth together with film screening, conversation with filmmakers and artists. Moderator: Csilla Csűrös; guests: Katalin Petényi, Barna Kabay. Screening: Two Decisions, Hope and Myth, The Portrait of the Man

09.25. 16.30 Francia Intézet

SZEKFÜ ANDRÁS: JANCSÓ ÉS KÖRE INTERJÚKÖTET-BEMUTATÓ

Vendégek: Szekfű András, Csákány Zsuzsa, Grunwalsky Ferenc, Kende János, Jancsó Nyika

Vetítés: *Tanulmány (Sirokkó werkfilm)* r: Pintér Georg 11'

Az MMA-val együttműködésben.

András Szekfű: Volume of interviews Jancsó és köre (*Jancsó and Colleagues*)

Guests: András Szekfű, Zsuzsa Csákány, Ferenc Grunwalsky, János Kende, Nyika Jancsó

Screening: *Study /Winter Wind Werk r: Georg Pintér 11'*

In cooperation with Hungarian Academy of Arts MMA.

JEGYÁRAK ES INFORMÁCIÓK / Tickets and info

URÁNIA NEMZETI FILMSZÍNHÁZ: 1 000 Ft

(A fesztivál programjaira szóló kedvezményes jegyár / *Discounted ticket price for festival programmes.*)

TOLDI MOZI, FRANCIA INTÉZET: 500 Ft

JEGYELŐVÉTEL

Uránia: szeptember 3-tól / *Uránia Pre-booking from 3 September.*

Toldi: szeptember 14-től / *Toldi Pre-booking from 14 September.*

A szabadtéri vetítések ingyenesek. / *The open-air screenings are free of charge.*

A szakmai programokra a belépés ingyenes (beleértve az előadások keretében vetített filmeket is).

Admission to professional programmes is free of charge (including films screened as part of the presentations).

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ / *More info at:* filmmaraton.hu

Jegyvásárlás / Tickets:

urania-nf.hu

toldimozih.hu

Más kedvezmények nem érvényesek. / *Other discounts do not apply.*

Felelős kiadó / Publisher: PÁL Ákos Bertalan

Felelős szerkesztő / Editor-in-chief: RÁDULY György

Szerzők / Authors: BARKÓCZI Janka, CZIRJÁK Pál, KOLOZSI László, LÖWENSOHN Enikő, OROSZ Anna Ida

Kiadványkoordinátor / Publication Coordinator: VARGA Ágnes

Fordító / Translator: James STEWART

Korrektor / Proofreader: NYILAS Ágnes

Nyomdai munkák / Printing works: Comorn Kft. 1031 Bp., Őrlő u. 2. Tel.: 454-0956

Lapzárta / Finalised: 2021. szeptember 1.

ISSN 2026-2902

A SZERVEZŐK A MŰSORVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJÁK.

The program is subject to change.

Az esemény kiemelt támogatója:

További támogatók:

Helyszínek:

Együttműködő partnereink:

Meghívott intézmények:

LUDWIG
MÚZEUM

NFI

NEMZETI
FILMINTÉZET
MAGYARORSZÁG

120
ÉVES A
MAGYAR
FILM

NAGYLÁTÓSZÖG

KIÁLLÍTÁS A LUDWIG MÚZEUMBAN

2021. 07. 23. – 11. 14.

mupa
Budapest

SAMSUNG

120
ÉVES A
MAGYAR FILM